

Årsberetning 2019

Hitra kommune

ÅRSBERETNING 2019

Innhold

Årsberetning	3
Økonomiske forutsetninger og rammebetingelser	3
Redegjørelse for årsregnskapet	7
Regnskapsresultatet	7
Rammeområdenes regnskap	11
Balansen	16
Lånegjeld	16
Fond	17
Arbeidskapital og likviditet	20
Soliditet	22
Sammendrag balanse	22
Investeringer	23
Utlån	25
Finansiering	26
Rapport etter finansreglementets 1.5	26
Statlige styringssignaler og utvikling i rammebetingelsene	26
Utviklingen i kommunesektoren i 2020	26
Likestilling	26
Diskriminering	27
Etisk standard	27
Framtidsutsikter og endringer i rammebetingelser	28

Vedlegg: Finansrapport 3. tertial 2019

Hitra, 31. desember 2019/31. mars 2020

Ingjerd Astad
Kommunedirektør

May Hårstad Lian
Økonomisjef

Årsberetning

Kommunen skal innen 31. mars hvert år avlegge årsberetning som sammen med årsregnskapet skal vedtas av kommunestyret senest seks måneder etter regnskapsårets slutt.

Hitra kommune oppnådde i 2019 et regnskapsmessig resultat på kr 0. Det ble nødvendig å stryke budsjettert avsetning til disposisjonsfond på grunn av et reelt merforbruk på kr 4,2 mill. Det er allikevel gjort en netto avsetning til disposisjonsfond med kr 6,2 mill. i 2019.

Totale investeringer er på til sammen kr 70,4 mill. i IKT, tilrettelegging industriområder, VAR-sektor og i øvrige kommunale bygg og anlegg.

For å beskrive den økonomiske utviklingen i kommunen er det i årsberetningen med nøkkeltall som viser:

- effekten uten kommunereformen (regnskapstall fra driftsregnskapet er korrigert for kommunereformmidlene)
- foreløpige Kostra-tall for 2019 som ble publisert den 16. mars 2020
- sammenligninger med landsgjennomsnittet; «landet uten Oslo» (hentet fra Kostra)

Økonomiske forutsetninger og rammebetingelser

Frie inntekter

Frie inntekter defineres som summen av skatt og rammetilskudd. I tillegg har eiendomsskatt og rentekompensasjon på investeringer samme funksjon da de ikke budsjetteres på rammeområdene. Inntekter fra havbruksfondet regnes også som frie inntekter. Statsbudsjettets forutsetninger for 2019 ble benyttet som grunnlag for kommunens inntektsanslag for beregning av skatt og rammetilskudd.

Hitra kommune er en lavinntektskommune for skatt. Skatteandelen var 81,8% av landsgjennomsnittet i 2019, en økning på 1,4% fra 2018.

I 2019 ble det en merinntekt på **skatt og inntektsutjevning** med kr 3.475.000 sammenlignet med revidert budsjett.

Fig. 1 Skatt og inntektsutjevning 2019

Lav skatteandel av landsgjennomsnittet kompenseres med inntektsutjevning, ved at Hitra tilføres i overkant av 90 % av differansen mellom eget skattenivå og landsgjennomsnittets skattenivå.

Inntektsutjevningen var **kr 18,9 mill.** i 2019, i 2018 **kr 19,9 mill.** Kommunens skatteinntekter var **kr 122,6 mill.** i 2019, en økning på **kr 7,8 mill. (6,8%)** i forhold til 2018. Økningen skyldes hovedsaklig følgende forhold:

- Økning i forskuddstrekk fra arbeidsgivere + ca. kr 7,5 mill.
- Negativ inntektskorreksjon - ca. kr 2,6 mill.
- Personlig skatteyttere + ca. kr 2,4 mill.
- Positiv avsetning/bruk av margin + ca. kr 0,5 mill.

På landsbasis økte skatteinntektene med 4,7 % i forhold til 2018. Den ble da høyere enn det som var anslått i revidert nasjonalbudsjett for 2019 på 3,8%.

Inntekten av eiendomsskatt ble **kr 14,7 mill.** Det er **kr 109.000** lavere enn budsjettert beløp. Sammenlignet med 2018 er det en økning på **kr 529.000 (3,7%)**.

Ordinært rammetilskudd ble lik det som var budsjettert, **kr 137,3 mill.** I forhold til 2018 er det en økning på **kr 2,8 mill.**, det vil si **2,1%**.

Rentekompensasjon (investeringskompensasjon omsorgsboliger og skolebygg) ble på **kr 2,2 mill.**, noe som er **kr 330.000** lavere enn budsjettert og **kr 27.000 (1,2%)** høyere enn i 2018.

I 2019 fikk Hitra kommune inntekter fra havbruksfondet med **kr 9,8 mill.** Det var opprinnelig budsjettert med **kr 2,0 mill.**

Merinntekten medførte blant annet at RO3 Helse og omsorg fikk økt sitt budsjett med kr 1.000.000 i den siste budsjettreguleringssaken i desember i kommunestyret. Det ble også avsatt kr 1.000.000 til vedlikeholdsfond, kr 250.000 ble avsatt til tilskudd til motorsportsenter i Neverlia og kr 250.000 til tilskudd til travbane i Neverlia.

Lønns- og prisforutsetninger

Alle rammeområder ble kompensert for effekten av lønnsoppgjøret i 2019. Hensyntatt volumvekst økte fastlønn med 10,7% fra 2018 til 2019, dvs. kr 22,3 mill. Ifølge KS var gjennomsnittlig lønnsvekst i kommunal sektor i 2019 på 3,5%, som tilsvarer ca. kr 7,3 mill. Foruten lønnsveksten er det volummessig økning innenfor RO2 Oppvekst, en økning på 9 årsverk fra 2018 til 2019 og RO3 Helse og omsorg der det er spesielt stor økning for Tjenesten Funksjonshemmede inklusiv Bolig Sunde.

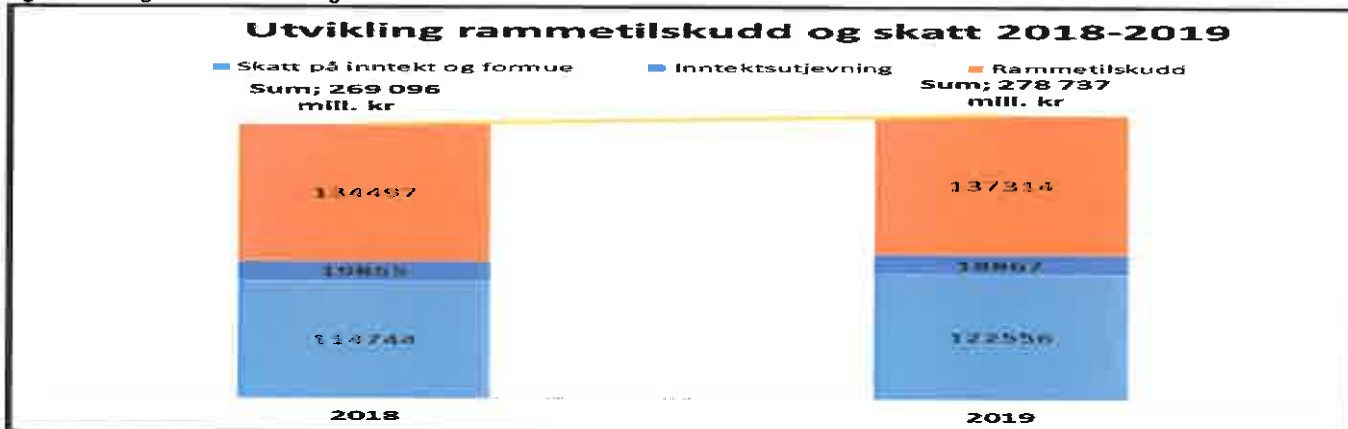
Statsbudsjettet 2019

I statsbudsjettet for 2019 ble det signalisert en reell vekst i kommunesektorens samlede frie inntekter fra 2018 til 2019 på ca. kr 2,6 mrd. Beregnet deflator var 2,8%. I statsbudsjettet lå det også en klar forventning om effektivisering på 0,5%.

For Hitra kommune ble det beregnet en vekst på kr 5,4 mill., eller 2,0%, altså lavere enn beregnet deflator på 2,8%.

Faktisk vekst ble kr 9,6 mill., eller 3,6%. Av denne veksten økte skatteinntekter med kr 7,8 mill. (2,9%) og rammetilskudd og inntektsutjevning med kr 1,8 mill. (0,6%).

Fig. 2 Utvikling rammetilskudd og skatt 2018-2019

Veksten skal blant annet dekke særskilte satsninger innenfor rus og psykiatri og helsestasjons- og skolehelsetjeneste, tidlig innsats i skole og barnehage, bemanningsnorm og skjerpet pedagognorm i barnehagene, norm for lærertetthet.

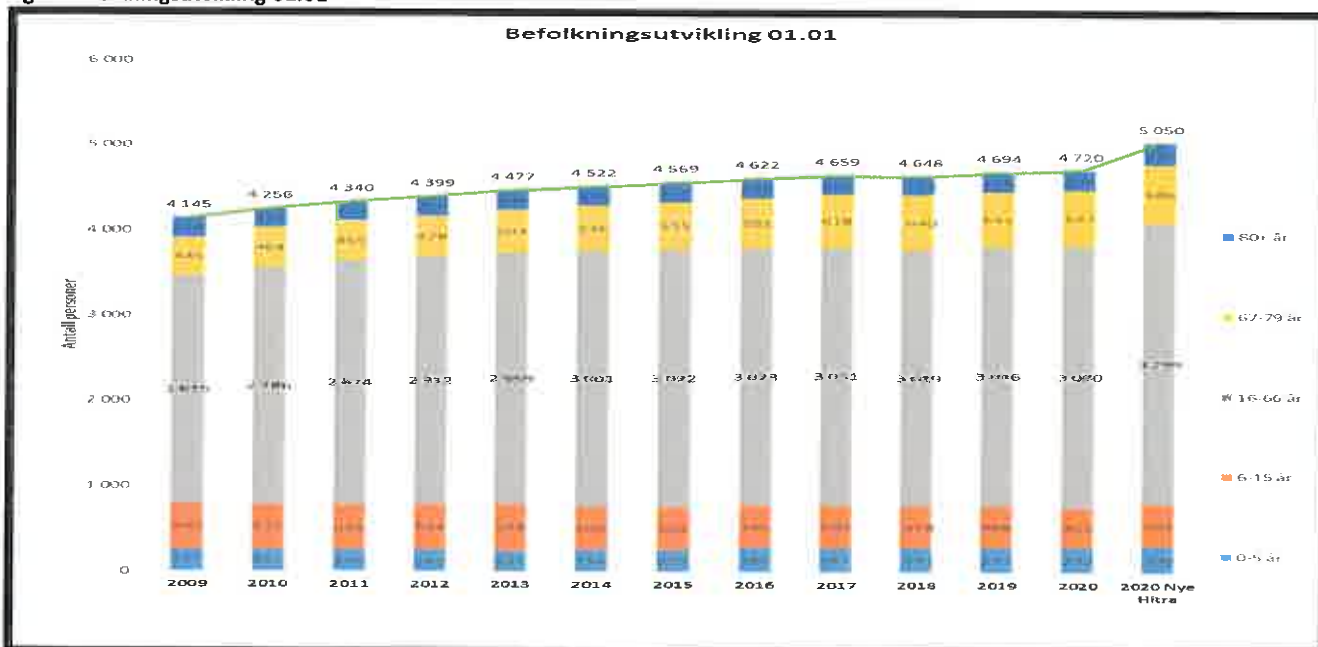
Nye føringer kom også i 2019 som betyr kommunal betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter innenfor pasientgruppene i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling av rusavhengighet, økt tilskudd til allmenlegetjeneste, innføring av gratis kjernetid for 2-åringer fra 1.8.19.

Befolkningsendringer

Antall innbyggere og alderssammensetning påvirker hva kommunen får i rammeoverføringer i stor grad. Antall personer og alderssammensetning 01.07 i året før budsjettåret legges til grunn.

Det har vært en befolkningsøkning i 2019 med 26 personer, fra 4.694 til 4.720 (+0,6%), se figur 3. Aldersgruppen 6-15 år har en nedgang med 23 personer (-4,7%) og aldersgruppen 16-66 år har økt med 34 personer (+1,1%).

Fig. 3 Befolkningsutvikling 01.01

Figur 3 har også med innbyggertallet pr. 1.1.20 som ny kommune etter sammenslåingen med deler av Snillfjord kommune, se bakerste søyle. Innbyggertallet pr. 1.1.20 er 5050.

Innbyggertallet har da økt med 330 personer etter sammenslåingen. %-vis størst vekst er det innenfor aldersgruppene 6-15 og 80+ med henholdsvis 7,7% og 8,5%.

Tabell 1 %-vis endring i innbyggertall

Pr. 01.01	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
%-vis endring i innbyggertall	1,8%	1,0%	1,0%	1,2%	0,8%	-0,3%	1,0%	0,6%
%-vis endring i innbyggertall etter sammenslåingen								7,6%

Investeringer og lånegjeld

Totalt investeringer i 2019 er på til sammen kr 70,4 mill. Det er investert blant annet innenfor IKT, tilrettelegging infrastruktur, VAR-sektor, skolebygg, veier og i øvrige kommunale bygg og anlegg. For å finansiere investeringene ble det brukt kr 50,7 mill. i lånemidler (72%) og kr 5,9 mill. i momskompensasjon (8%). Resterende finansiering er bruk av ubundne investeringsfond og andre statlig tilskudd og refusjoner kr 13,8 mill. (20%).

Hitra kommune har en netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter som er 61% høyere enn landsgjennomsnittet. Nivå på lånegjeld og lånegjeldens sammensetning påvirker kommunens sårbarhet for renteøkninger. En andel av kommunens kapitalkostnader dekkes i gebyrgrunnlag, rentekompensasjon og renter utlån/leieavtaler. Det er vedtatt økonomiske handlingsregler med formål å ha verktøy for den langsiktige økonomiforvaltningen i kommunen.

Tabell 2 Lån som belaster driftsbudsjettet
Lån som belaster driftsbudsjettet

	31.12.2019	31.12.2018	Endring
Samlet gjeld	792	793	-1
- Videreutlån	56	49	8
- Ubrukte lånemidler	32	50	-18
= Netto gjeld	703	694	9
- Lån til vann, avløp og renovasjon	207	199	8
- Lån med rentekompensasjon fra staten	52	55	-3
= Gjeld som belaster kommunekassen	444	440	5

I 2019 ble salgssinntekter og refusjon på infrastrukturkostnader fra salg av boliger/boligtomter og næringsareal nedbetalt på lån med kr 10,6 mill. og kr 2,8 mill. ble avsatt til ubundne investeringsfond.

Netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene var på 143,8% i 2019, mot 135,9% i 2018. Netto lånegjeld er her definert som langsiktig gjeld (eksklusiv pensjonsforpliktelser) fratrukket utlån og ubrukte lånemidler, kr 703 mill. jfr. tabell 2 ovenfor. I 2019 er netto lånegjeld 43,8% høyere enn det kommunen har i brutto driftsinntekter. Landsgjennomsnittet i 2019 er på 89,4% mens det var 79,3% i 2018, se figur 4. Dette betyr at bruk av lån til å finansiere investeringer har økt i perioden.

Fig. 4 Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

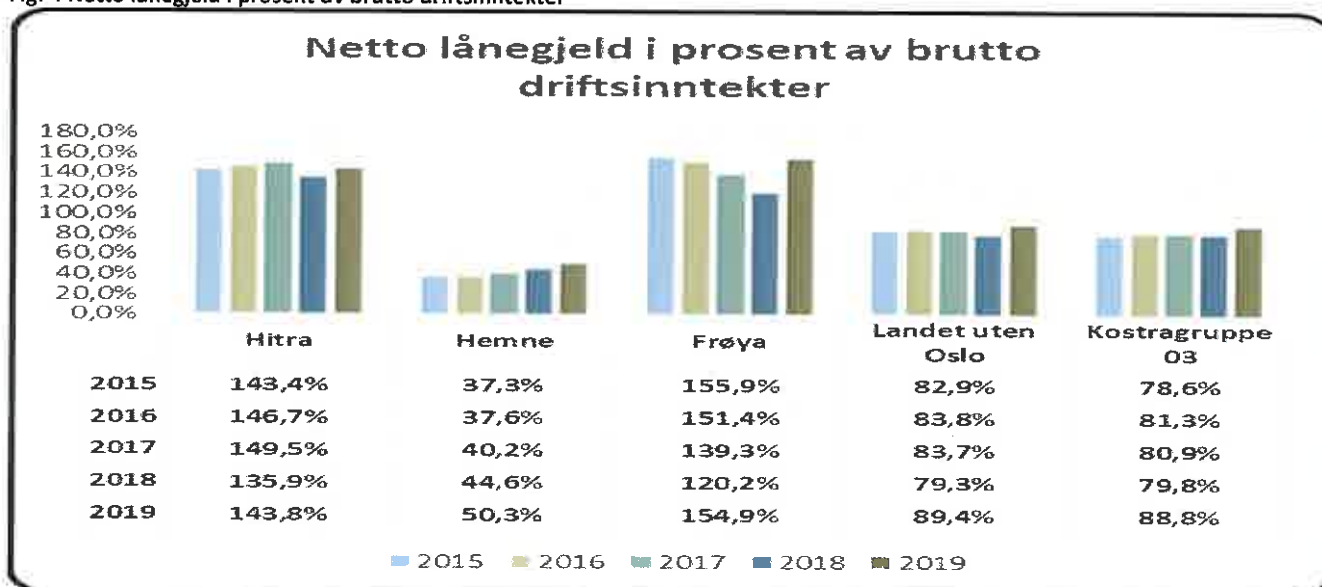

Fig. 5 Regnskapsmessig resultat

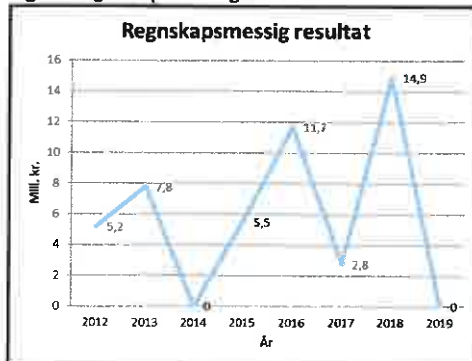

Fig. 6 Driftsinntekter og driftsutgifter

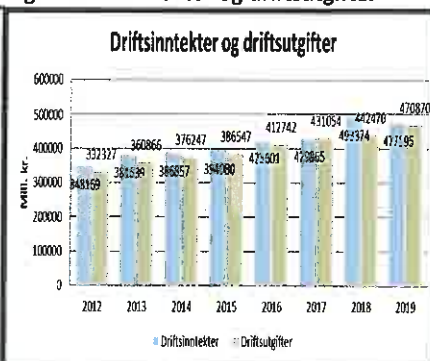
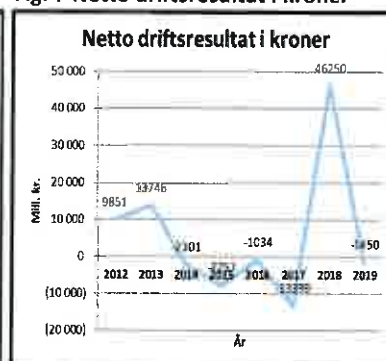

Fig. 7 Netto driftsresultat i kroner

Redegjørelse for årsregnskapet

Årsregnskapet omfatter Hitra kommune. I tillegg avlegges eget regnskap for Hitra Storkjøkken KF. Kommunen er også deltaker i 5 interkommunale selskaper, som leverer egne regnskaper, Revisjon Midt-Norge SA, Kontrollutvalgssekretariatet Midt-Norge IKS, Hamos Forvaltning IKS (ReMidt IKS fra 1.1.20), Kristiansund og Nordmøre Havn IKS og IKA Trøndelag IKS. Transaksjoner mellom selskapene og Hitra kommune inngår i regnskapet.

Regnskapsresultatet

Kommunens driftsregnskap for 2019 viser et regnskapsmessig mer-/mindreforbruk på kr 0.

Driftsinntektene ble kr 2,7 mill. bedre enn budsjettet i 2019.

Det er ulike årsaker til resultatet.

- **Skatt og inntektsutjevning**, merinntekt på kr 3,5 mill. i forhold til budsjett.
- **Eiendomsskatt på verker og bruk**, kr 109.000 i mindreinntekt.
- **Ordinært rammetilskudd**, likt som budsjettet.
- **Brukerbetaling og leieinntekter** som hører til under driftsområdene, mindreinntekt i forhold til budsjett med kr 1,3 mill.
- **Overføringer fra kommune, stat og andre**, merinntekt på kr 0,6 mill. Disse overføringene gjelder overføringer og refusjoner både fra stat, fylkeskommune, andre kommuner og private. Av dette er det en merinntekt på sykepengerefusjon på kr 0,5 mill.

Driftsutgiftene ble kr 8,0 mill. høyere enn budsjettet i 2019.

Totale lønnsrelaterte kostnader økte med kr 17,1 mill. fra 2018 til 2019, en økning på 6,2%.

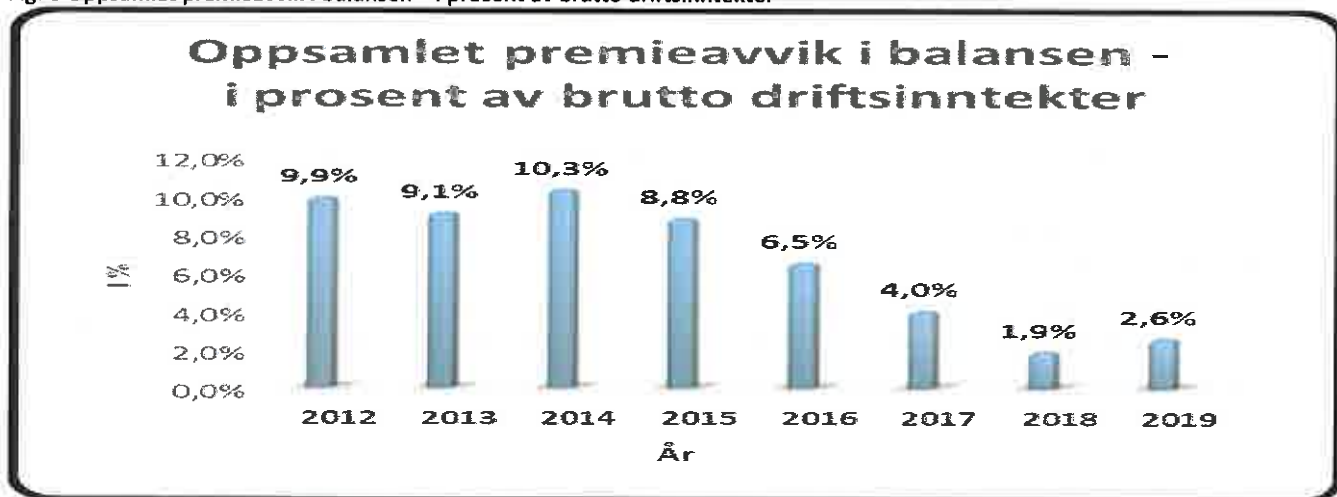
Fastlønn økte med 10,9%, hensyntatt både lønnsvekst og endring i stillinger (volummessig vekst). Gjennomsnittlig lønnsvekst for ansatte i KS-tariffområde var 3,5%. I budsjettet ble det anslått en årslønnsvekst på 2,8% og fastlønn ble kr 26.000 lavere enn budsjettet.

Totale lønnsrelaterte kostnader ble kr 110.000 høyere enn budsjettet for 2019, herunder medregnet sykepengerefusjon.

Tabell 3 Lønnsrelaterte kostnader

LØNNSRELATERTE KOSTNADER	REGNSKAP	REVIDERT	AVVIK REVIDERT	REGNSKAP	ENDRING	%-vis endring
	2019	BUDSJETT 2019	BUDSJETT - REGNSKAP 2019	2018	REGNSKAP 2018-2019	REGNSKAP 2018-2019
Fastlønn	224 282 062	224 307 943	25 881	202 174 378	22 107 684	10,9 %
Vikarlønn	13 466 365	13 473 945	7 580	17 761 476	-4 295 111	-24,2 %
Engasjementslønn	1 781 144	2 068 692	287 548	2 223 387	-442 243	-19,9 %
Overtid	3 700 920	3 112 216	-588 704	2 574 155	1 126 765	43,8 %
Annen lønn og godtgjørelse	9 537 684	9 085 209	-452 475	8 857 952	679 732	7,7 %
Lønn renhold, fast og variabel	6 011 185	6 029 736	18 551	6 431 159	-419 974	-6,5 %
Politikergodtgjørelser	2 943 620	2 734 042	-209 578	2 675 994	267 626	10,0 %
Kvalifiserings- og introduksjonsstønad	2 197 825	2 197 825	-	3 214 238	-1 016 413	-31,6 %
Grupplivsforsikring	412 033	296 592	-115 441	507 979	-95 946	-18,9 %
Pensjonsutgifter (ekskl. premieavvik)	30 922 569	31 615 346	692 777	20 566 509	10 356 060	50,4 %
Arbeidsgiveravgift	14 167 423	14 165 234	-2 189	12 673 598	1 493 825	11,8 %
Kjøre godtgjørelse, diett m.m.	2 210 095	2 313 529	103 434	2 070 899	139 196	6,7 %
	311 632 925	311 400 309	-232 616	281 731 724	29 901 201	10,6 %
Premieavvik pensjon inkl. arb.g. avgift	-5 844 714	-9 594 910	-3 750 196	4 505 520	-10 350 234	-229,7 %
Amortisert premieavvik inkl. arb.g. avgift	3 312 893	6 637 411	3 324 518	4 008 062	-695 169	-17,3 %
Samlet premieavvik	-2 531 821	-2 957 499	-425 678	8 513 582	-11 045 403	-129,7 %
Sykelønsrefusjon	-15 006 729	-14 458 165	548 564	-13 255 768	-1 750 961	13,2 %
Sum lønn- og sosiale utgifter i Driftsregnskapet	294 094 375	293 984 645	-109 730	276 989 538	17 104 837	6,2 %

Fig. 8 Oppsamlet premieavvik i balansen – i prosent av brutto driftsinntekter

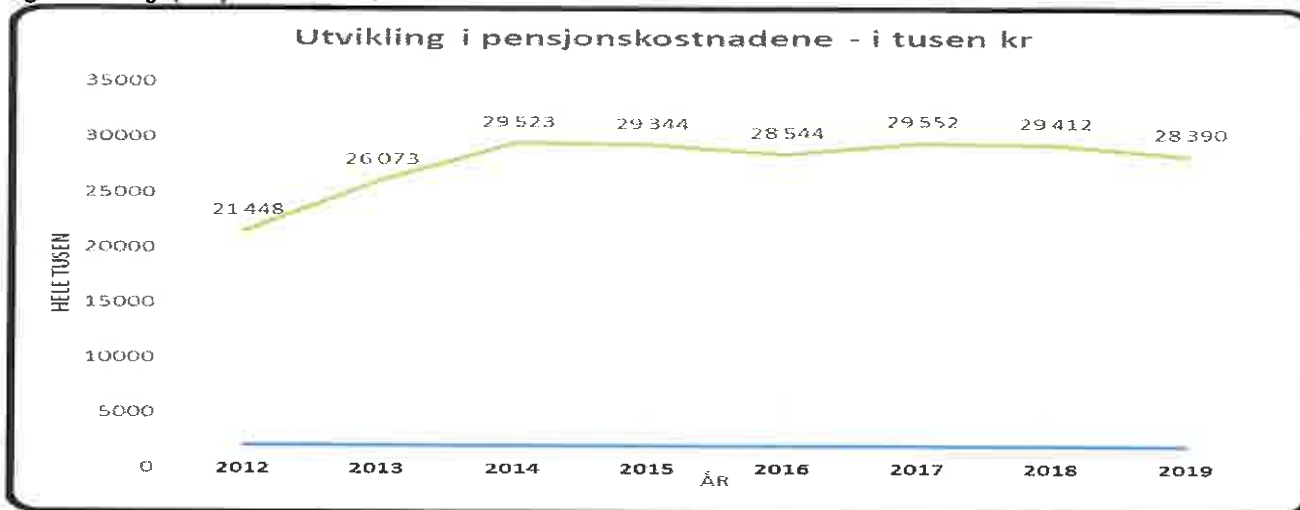

Totale pensjonsutgifter inkludert premieavvik ble kr 266.000 lavere enn budsjettet. Premieavviket ble positivt (inntektsføring) som betyr utgiftsføring med 1/7 år fremover i tid (amortisering). Oppsamlet premieavvik i balansen har dermed økt noe igjen i 2019.

Oppsamlet premieavvik i balanseregnskapet er nå på kr 12,1 mill. mot kr 9,6 mill. i 2018. Figur 8 viser utviklingen i prosent av brutto driftsinntekter.

Den faktiske pensjonsbelastningen i kommunens regnskap ble redusert med 3,5% fra 2018 til 2019.

Fig. 9 Utvikling i pensjonskostnadene

Det som påvirker pensjonskostnaden er blant annet lønnsvekst og rentenivå. Alt dette virker inn på hva pensjonsselskapene krever inn for å ha midler til fremtidige pensjonsforpliktelser. Hitra kommune har premiefond stående i KLP som de siste årene har blitt brukt til å betale pensjonsfakturaene med. Dette har medført negative premieavvik, som igjen medfører reduserte pensjonskostnader i årene fremover. I 2019 var det et positivt premieavvik.

I årene 2016-2019 er det brukt kr 52,4 mill. av premiefondet i KLP til å betale samlet pensjonspremie med. Dette har medført at saldo på premieavvik i balansen har blitt kraftig redusert. Dette har også påvirket likviditeten positivt.

Reguleringspremien er en del av samlet premie og skal dekke de økte pensjonsforpliktelsene. I 2019 var reguleringspremien på kr 15,3 mill. og i 2018 kr 14,4 mill.

Fremtidige reguleringspremier kan ikke bli dekt av premiefond i samme takt som tidligere, da premiefondet i KLP må fylles opp igjen. En økning i pensjonsbelastningen vil bli konsekvensen fremover.

Kjøp av ordinære varer og tjenester har et merforbruk på kr 2,7 mill. Merforbruket er direkte relatert til vedlikehold av bygg og anlegg, innleie av eksternt bistand, strøm og gebyrer/lisenser.

For kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon er det et merforbruk i forhold til budsjett med kr 2,1 mill. Andre overføringer har et merforbruk på kr 2,2 mill.

Det vises til omtale for hvert rammeområde for nærmere detaljer, «rammeområdenes regnskap» fra side 11 i denne årsberetningen.

Eksterne finanstransaksjoner, kr 0,9 mill. lavere enn budsjettet.

Renter og avdrag var kr 200.000 lavere enn i 2018 og i forhold til budsjett er det mindreforbruk på kr 0,9 mill.

Det er belastet kr 19,9 mill. i renter, kr 29,8 mill. i avdrag og investert for kr 70,4 mill.

Langsiktig lånegjeld er redusert med kr 1,0 mill. og er ved årsskiftet kr 791,7 mill.

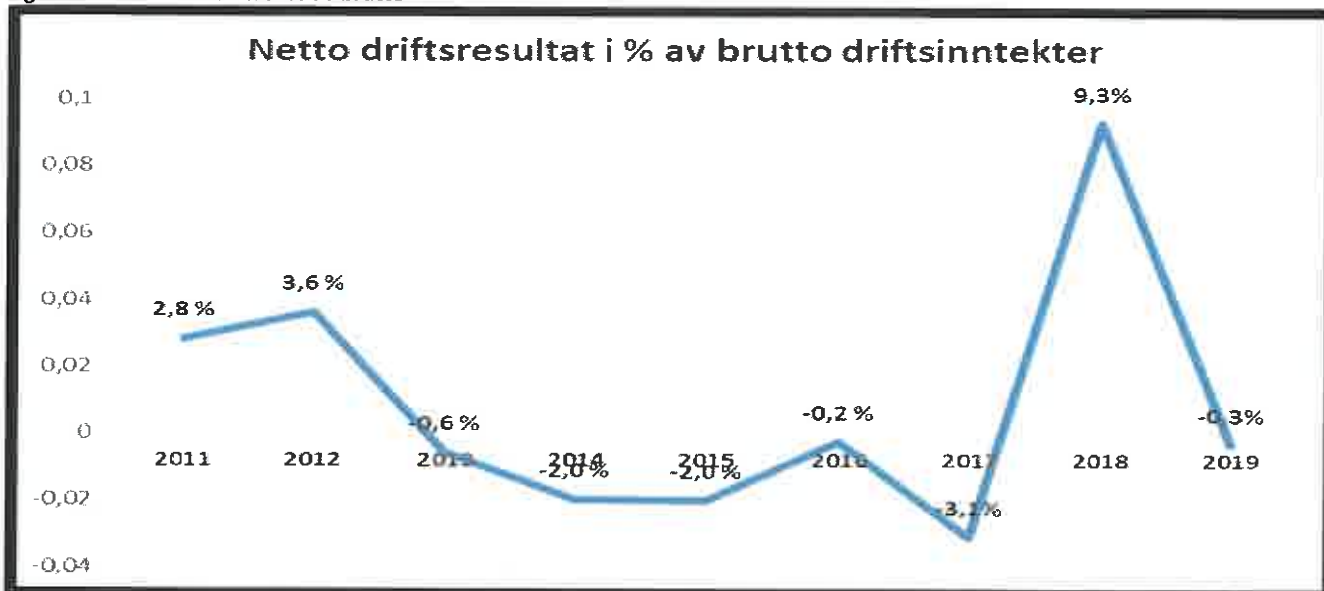
Ved utgangen av 2019 hadde Hitra kommune en netto gjeld pr. innbygger på kr 145.400. I 2018 var netto gjeld pr. innbygger på kr 145.900. Tallene påvirkes av befolkningsutvikling og endring i lånegjeld.

Det er ingen vesentlige utgifter eller inntekter som ikke er medtatt i regnskapet i 2019. Det er heller ikke rettssaker på gang en har kjennskap til pr. i dag som vil kunne påføre ekstra utgifter. Finansinntektene i form av renteinntekt og utbytte hadde en merinntekt på kr 291.000.

Differansen mellom driftsinntekter og driftsutgifter er *brutto driftsresultat*. Brutto driftsresultat ble positivt med kr 6,3 mill. i 2019. Avskrivningene (kr 32,9 mill.) inngår i driftsutgiftene, men har ikke effekt på netto driftsresultat og regnskapsresultatet. I det kommunale regnskapssystemet er det avdragene som gjenspeiler kapitalslitet og som har resultat effekt.

Netto driftsresultat er negativt med kr 1,5 mill.

Fig. 10 Netto driftsresultat i % av brutto

Det tekniske beregningsutvalget for kommunal økonomi anbefaler normtallet for netto driftsresultat til 1,75 - 2 % av driftsinntektene.

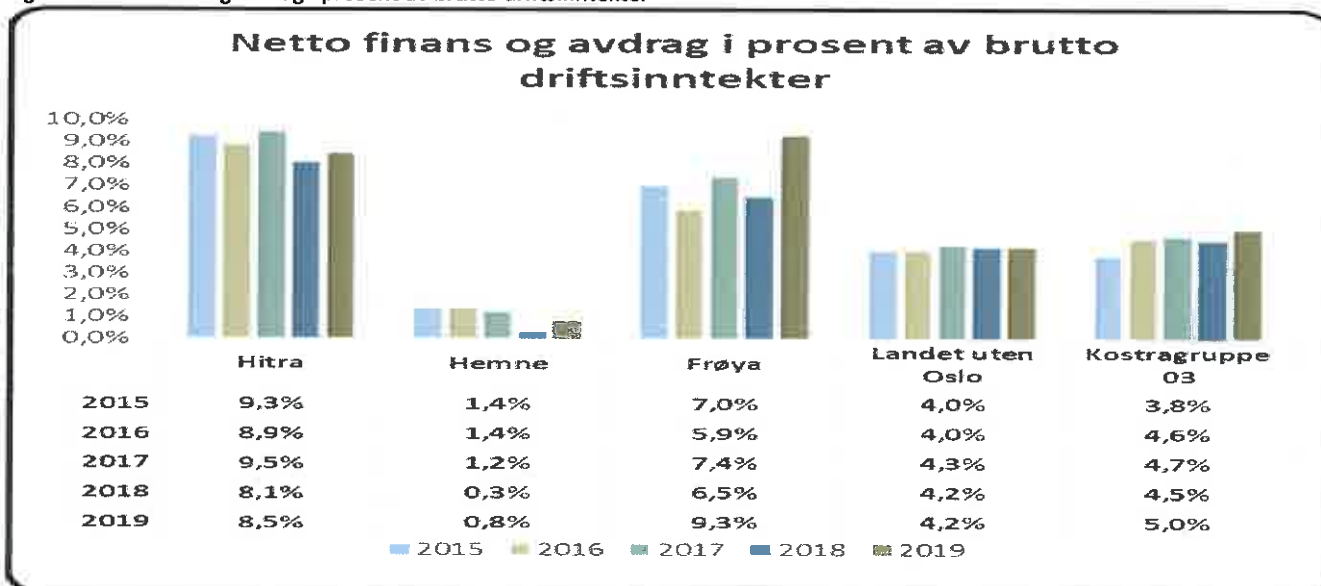
Hitra kommunes netto driftsresultat er **-0,3%** for 2019. Netto driftsresultat er også vedtatt som en av fire handlingsregler (minimum 2%).

Fra 2020 ble det vedtatt av kommunestyret at **netto driftsresultat ekskl. VAR** skal være gjeldende handlingsregel– minimum 1,5%.

Årsaken til resultatet er merkostnader i drift utover det budsjetterte, spesielt innenfor RO3 Helse og omsorg og RO6 Drift.

I forhold til både landsgjennomsnitt og kommunegruppa ligger Hitra kommune på et høyt nivå når det gjelder eksterne finansransaksjoner, se fig. 11.

Fig. 11 Netto finans og avdrag i prosent av brutto driftsinntekter

Tabell 4 Rammeområdenes netto forbruk

Ramme- område	Regnskap 2019			Rev. budsjett 2019			Regnskap 2018		
	Utg.	Innt.	Netto	Utg.	Innt.	Netto	Utg.	Innt.	Netto
Politisk virksomhet - RO 0	7 071	848	6 223	7 118	900	6 218	5 723	79	5 644
Administrasjon - RO 1	33 056	8 680	24 376	33 599	8 732	24 867	30 154	7 184	22 970
Oppvekst - RO 2	128 634	30 090	98 544	128 503	30 078	98 425	116 323	24 925	91 398
Helse og omsorg - RO 3	197 054	81 203	115 851	191 231	80 182	111 049	179 067	74 984	104 083
Plan, landbruk miljø, brann- RO4	16 329	8 439	7 890	16 741	8 295	8 446	16 793	8 559	8 234
Kultur - RO 5	19 111	2 988	16 123	19 109	3 033	16 076	19 243	4 868	14 375
Drift- RO 6	34 519	6 030	28 489	32 388	5 778	26 610	25 808	14 616	11 192
VAR - RO10	31 437	31 437	0	32 124	32 124	0	26 352	26 352	0
Leieinntekter/festeavgifter-RO11	228	11 401	-11 173	0	11 800	-11 800	0	0	0
Sum	467 439	181 116	286 323	460 813	180 922	279 891	419 463	161 567	257 896
Avskrivninger	18 782	32 951	-14 169	17 107	32 567	-15 460	18 125	31 368	-13 243
Reserver og premieavv. pensjon	-2 532	0	-2 532	-2 957	0	-2 957	10 728	19	10 709
Nto. driftsramme	483 689	214 067	269 622	474 963	213 489	261 474	432 275	192 954	255 362

Rammeområdenes regnskap

Rammeområdenes forbruk viser følgende:

I forhold til rammebevilgningen så hadde RO1, RO4 et mindreforbruk i 2019. RO0, RO2, RO3, RO5 og RO6 hadde et merforbruk.

Summert for alle rammeområdene er det et merforbruk på kr 6,4 mill., se tabell 4.

I økonomisk rapport for 2. tertial 2019 ble det anslått et merforbruk på kr 2,6 for alle rammeområder.

På slutten av året kom det kostnader det ikke var god nok kunnskap om ville påløpe i det omfanget det ble.

Budsjettavviket på slutten ble derfor ikke kommunisert i den siste budsjettreguleringen i desember i kommunestyret.

Trenden med vesentlig kostnadsøkning innenfor barnevern, sosial stønad og andre tjenester var riktignok til stede hele høsten 2019 og ble rapportert om i siste tertialrapport. Det samme med avvik innenfor driftssiden.

Økonomistyring handler om kunnskap og informasjon om hendelser, her ser vi at dette burde vært bedre.

Disse områdene vil bli fulgt enda tettere opp i 2020.

Fra 2018 til 2019 viste regnskapet at nettorammen fra RO0 til RO11 er økt med kr 28,4 mill., fra kr 257,9 mill. til kr 286,3 mill. Rammeområdene med størst økning i nettorammer er RO2 Oppvekst med kr 7,1 mill. (7,8%) og RO3 Helse og omsorg med kr 11,8 mill. (11,3%).

Rammeområdenes forbruk i forhold til revidert budsjett 2019 fremkommer slik:

Rammeområde 0 – Politisk virksomhet har brukt kr 5.000 mer enn tildelt ramme.

Det ble brukt mer til lønn og godtgjørelser enn budsjettet, kr 237.000. Årsaken er en blanding av hyppigere møtevirksomhet, høyere satser og økt antall kommunestyrerepresentanter på slutten av året. Andre ordinære driftsutgifter og overføringer hadde et mindreforbruk på kr 231.700. Til sammen medførte dette et merforbruk på kr 5.000. Faktisk resultat ble dårligere enn prognosen ved 2. tertial 2019.

Tabell 5 RO0 Politisk virksomhet

	Regnskap 2019	Revidert Budsjett 2019	Avvik	Forskjell prognose og faktisk resultat	Regnskap 2018
	tusen kr	tusen kr	tusen kr		tusen kr
RO 0- Politisk virksomhet	6 223	6 218	-5	-72	5 644

Rammeområde 1 – Administrasjon har brukt kr 490.000 mindre enn tildelt ramme.

Det er et mindreforbruk på totale lønnsutgifter inklusive sykepengerefusjoner med kr 358.000. 1543 timer som betyr kr 761.000 i lønn inkl. sos. utgifter er belastet kommunereformen. Ved sykefravær er det ikke leid inn vikarer.

Kommunens rekrutteringskostnader i form av stillingsannonsering på kr 261.400 var kr 191.000 lavere enn i 2018. I fjor registrerte vi at det var et merforbruk å ordinære driftsutgifter som skyldtes utgifter til taksering av næringsseidommer i januar og merkostnader til juristinnleie på grunn av pågående saker. Disse merkostnadene ble justert mot besparelse innenfor andre utgifter for området.

Det er derfor samsvar med kostnader og inntekter sammenlignet med budsjett for rammeområdet sett under ett. Faktisk resultat ble bedre enn prognosen ved 2. tertial 2019.

Tabell 6 RO1 Administrasjon

	Regnskap 2019	Revidert Budsjett 2019	Avvik	Forskjell prognose og faktisk resultat	Regnskap 2018
	tusen kr	tusen kr	tusen kr		tusen kr
RO 1 - Administrasjon	24 376	24 866	490	467	22 971

Rammeområde 2 – Oppvekst har brukt kr 118.000 mer enn tildelt ramme.

Lønnsutgifter inklusive sykepengerefusjon har et merforbruk på kr 100.000.

Ordinære kjøp av varer og tjenester hadde et mindreforbruk på kr 50.000. På inntektssiden er det en samlet mindreinntekt på kr 68.000. I 2019 har det vært merutgifter til elever i andre kommuner og ved 2. tertial var det brukt kr 470.000 mer enn budsjettet. Merforbruket er justert mot mindreforbruk/merinntekt på andre områder. I tillegg har det vært behov for styrking av særskilt norskundervisning, spesialundervisning i skolen, spesialpedagogisk hjelp i barnehagen og støtte i forhold til helseutfordringer som har påvirket budsjettbalansen i negativ retning. Det har pågått og pågår flere prosjekter i oppvekstsektoren, blant annet språkstrategi og digitaliseringsstrategi. Prosjektene er fondsfinansiert. Noen kostnader har glippet i forhold til å føre de på prosjekt (prosjektnummer) og forklarer deler av merforbruket. I skrivende stund når skolene og barnehagene er stengt på grunn av Korona-viruset, høster kommunen god gevinst av digitaliseringsprosjektet ved å ta i bruk fjernundervisning.

Faktisk resultat ble dårligere enn prognosen ved 2. tertial 2019.

Tabell 7 RO2 Oppvekst

	Regnskap 2019	Revidert Budsjett 2019	Avvik	Forskjell prognose og faktisk resultat	Regnskap 2018
	tusen kr	tusen kr	tusen kr		tusen kr
RO 2 - Oppvekst	98 543	98 425	-118	-156	91 397

Rammeområde 3 – Helse og omsorg har brukt kr 4.802.000 mer enn tildelt ramme.

Lønnsutgifter minus sykepenge hadde et knapt merforbruk på kr 12.000 sammenlignet med budsjett. 828 timer som betyr kr 353.000 i lønn inkl. sos. utgifter er belastet kommunereformen.

Merforbruket er innenfor pleie, økonomisk sosialhjelp, barnevern og tjenesten funksjonshemmede.

Sosiale utlån og sosialstønad har et merforbruk på kr 1,4 mill.

Barnevern har et merforbruk på kr 1,6 mill.

Utviklingen første halvår i fjor var at det var et stort press på og usikkerhet innenfor pleie og omsorg, NAV-sosialhjelp og barnevern som ville medføre merkostnader. Merforbruket ble kommunisert i fjor høst, men betydelig usikkerhet om størrelsesorden ut året.

Det var et generelt stort trykk for sosialhjelpsstønad på grunn av økte strømpriser, arbeidsavklaringspenger og endrede bostøtteregler. Endring på beregning av barnetrygd medførte nye og økte kostnader, beregnet konsekvens for 2019 kr 950.000. Relativt høyt frafall i videregående skoler og høy ledighet er også viktige årsaker til kostnadsvekst.

Innenfor barnevern var det en utvikling på at mange barn kom under kommunal omsorg og som medførte kostnadsøkning. Flere nye unge brukere innenfor tjenesten funksjonshemmede utløste behov for offentlige tjenester og merutgifter.

Det registreres også at det er flere brukere innenfor rus og psykisk helse.

Faktisk resultat ble dårligere enn prognosen for 2. tertial 2019.

Tabell 8 RO3 Helse og omsorg

	Regnskap 2019	Revidert Budsjett 2019	Avvik	Forskjell prognose	Regnskap 2018
	tusen kr	tusen kr	tusen kr	og faktisk resultat	tusen kr
RO 3 - Helse og omsorg	115 851	111 049	-4 802	-3 405	104 083

Rammeområde 4 - Plan, landbruk, miljø og brann har brukt kr 556.000 mindre enn tildelt ramme.

Virksomheten består av flere ansvarsområder som enkeltvis innehar ulike fagområder og enhetenes drift var i henhold til budsjett. Gebyrinntektene ble noe bedre enn forventet.

Brannvern- og redningstjenesten hadde et mindreforbruk på kr 454.000. Årsaken er hovedsakelig at det er brukt mindre til ordinære driftsutgifter enn budsjettet.

Feiing føres etter selvkost og der ble det avsatt kr 1 mill. til fond. Fondet har pr. 31.12.2019 en saldo på kr 3,6 mill.

Faktisk resultat bedre enn prognosen ved 2. tertial 2019.

Tabell 9 RO4 Plan, landbruk, miljø og brann

	Regnskap 2019	Revidert Budsjett 2019	Avvik	Forskjell prognose	Regnskap 2018
	tusen kr	tusen kr	tusen kr	og faktisk resultat	tusen kr
RO 4 - Plan, landbruk, miljø og brann	7 890	8 446	556	961	8 234

Rammeområde 5 – Kultur har brukt kr 47.000 mer enn tildelt ramme.

Lønnsutgiftene inkludert sykepenger ble kr 50.000 mindre enn budsjettet.

Andre driftsutgifter og overføringer til andre ble omtrent som budsjettet, bortsett fra tilskudd til andre trossamfunn der det ble et merforbruk på kr 74.000. Det ble også et merforbruk innenfor kinovirksomheten på kr 79.000.

Faktisk resultat ble dårligere enn prognosen ved 2. tertial 2019.

Tabell 10 RO5 Kultur

	Regnskap 2019	Revidert Budsjett 2019	Avvik	Forskjell prognose	Regnskap 2018
	tusen kr	tusen kr	tusen kr	og faktisk resultat	tusen kr
RO 5 - Kultur	16 123	16 076	-47	-153	14 375

Rammeområde 6 – Drift har brukt kr 1.879.000 mer enn tildelt ramme.

Lønnsutgifter inkludert sykepenger er innenfor budsjettet med et lite mindreforbruk på kr 30.000.

Det er et merforbruk på ansvaret kommunale veier med kr 763.000. Dette gjelder i all hovedsak vintervedlikehold. Det er også et merforbruk ved Hitra Helsetun, Rådhuset og ved Kvenvær Oppvekstsenter, tilsammen kr 706.000. Dette dreier seg om driftsmateriell, strømutgifter, feilvarsling av brannalarm som måtte utbedres og reparasjon etter lynnedslag. For det sistnevnte ble ikke alle utgifter dekt av forsikringen. Ved siden av dette er merforbruket noe ekstra vedlikehold og tiltak i andre bygg, blant annet i de kommunale boligene. Det utføres også mye ekstra vedlikehold etter at beboere flytter ut.

Faktisk resultat ble dårligere enn prognosen ved 2. tertial 2019.

Tabell 11 RO6 Drift

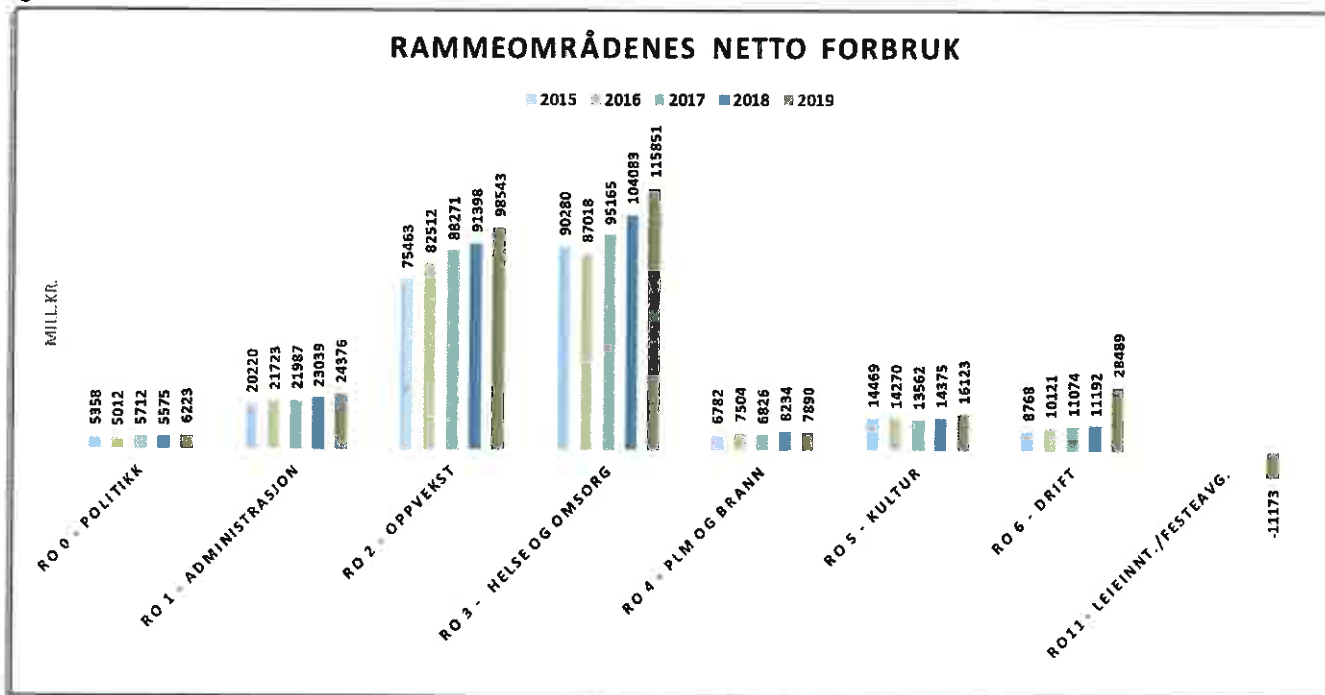
	Regnskap 2019	Revidert Budsjett 2019	Avvik	Forskjell prognose	Regnskap 2018
	tusen kr	tusen kr	tusen kr	og faktisk resultat	tusen kr
RO 6 - Drift	28 489	26 610	-1 879	-754	11 192

VAR-sektoren (vann- og avløp) påvirker ikke netto forbruk for drift, da de etter selvkostregnskapet gjøres opp i 0. I 2019 ble det avsatt kr 3,4 mill. til selvkostfond vann og kr 143.000 ble avsatt til selvkostfond for avløp.

Selvkostfond Vann har en saldo på kr 13,7 mill. og selvkostfond Avløp en saldo på kr 2,4 mill. pr. 31.12.2019.

Fra 2019 ble leieinntektene skilt ut som eget rammeområde. Her ble det en mindreinntekt på kr 627.000. Dette skyldes tapte kundefordringer på kr 228.000 og mindreinntekt husleie på kr 399.000.

Fig. 12 Rammeområdenes netto forbruk

Sykefraværet gikk ned fra 2018 fra 8,8% til 8,3% i 2019. Målsetningen for 2019 var å oppnå et fravær på 9% eller lavere totalt for hele organisasjonen. Det er tilfredsstillende at målet for 2019 ble nådd. For hele planperioden er målet å oppnå 8% eller lavere.

I gjennomsnitt har sykefraværet kostet kommunen ca. kr 10,5 mill. i året. Det er langtidsfraværet (i arbeidsgiverperioden) som står for 69% av kostnaden.

Det er kontinuerlige prosesser med fokus på sykefraværet. Nærværprosjektet har gitt resultater de to siste årene, der det har vært fokus på arbeidsglede, tidlig innsats, tettere oppfølging av de sykmeldte og veiledning til ledere. Så langt i 2020 ser vi at sykefraværet igjen ligger høyere enn på samme tid i fjor, med et gjennomsnitt på 10,2%. På dette tidspunkt er kommunen satt i beredskap på grunn av koronapandemien, med stengte skoler og barnehager. Innenfor pleie og omsorg er det nå et behov for flere hender og ansatte omdisponeres der det er behov. Utviklingen i sykefraværet på grunn av denne krisen er det for tidlig å si noe om på dette tidspunkt.

Tabell 12 Utvikling i sykefravær i %

HITRA KOMMUNE Sykefravær i %	Jan	Feb	Mars	Apr	Mai	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	ÅRS- GJ.SNITT
2020	10,6	9,7											
2019	8,9	9,1	8,8	9,2	8,6	7,5	5,5	6,5	7,9	8,3	9,5	10,3	8,3
2018	11,3	12,0	9,3	8,0	7,2	6,2	6,6	8,4	12,1	8,4	8,4	7,2	8,8
2017	10,8	11,2	10,8	9,9	9,2	10,2	10,5	9,6	8,7	9,1	10,4	10,7	10,1
2016	11,6	10,7	9,7	9,2	10,7	9,6	10,5	6,8	7,3	8,6	10,4	11,4	9,4

KOSTRA-rapportering er godt innarbeidet i organisasjonen og forståelsen for riktig bruk av tjenester i forhold til den økonomiske rapporteringen er tilfredsstillende. Det er gjennom KOSTRA vi blir sammenlignet med både oss selv og andre kommuner. Kostra blir også brukt av statlige myndigheter til å se kostnadsbehovet i kommunene. All rapportering til SSB/Kostra for 2019 er avgitt innen gitte frister, bortsett fra ett skjema som ble levert for sent grunnet fravær.

God økonomi- og budsjettstyring var et prioritert område i 2019 som i tidligere år. Det ble utarbeidet tertialrapporter som viste den økonomiske stillingen og med prognose for regnskapsåret. Det ble også utarbeidet egne rapporter på skatteutviklingen igjennom året. I og med at resultatet ble dårligere enn signalisert burde kunnskapen om økt driftsnivå på slutten av året blitt fanget opp og kommunisert tilbake til styrende organer i desember.

Det regnskapsmessige resultatet ble 0, etter at det ble nødvendig å stryke kr 4,2 mill. av budsjettmessig avsetning til disposisjonsfond.

God budsjettstyring og realistisk budsjettering av frie inntekter, finansutgifter og avsetninger vil være avgjørende for at fremtidige regnskap avlegges i balanse.

Fig. 13 Lånegjeld og driftsinntekter

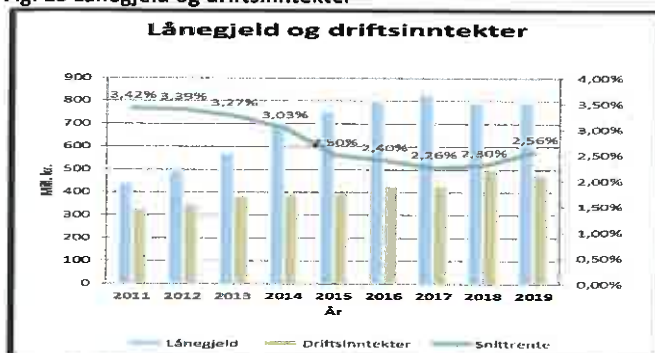
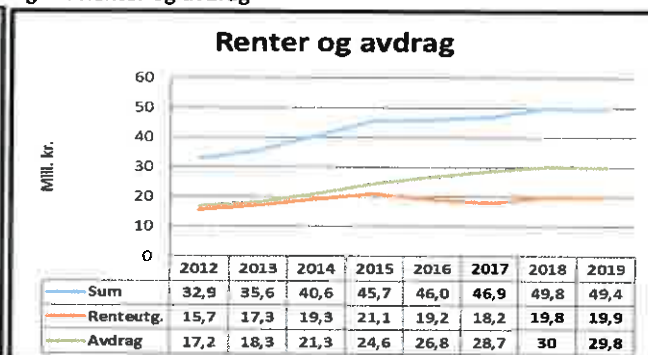

Fig. 14 Renter og avdrag

Balansen

Lånegjeld

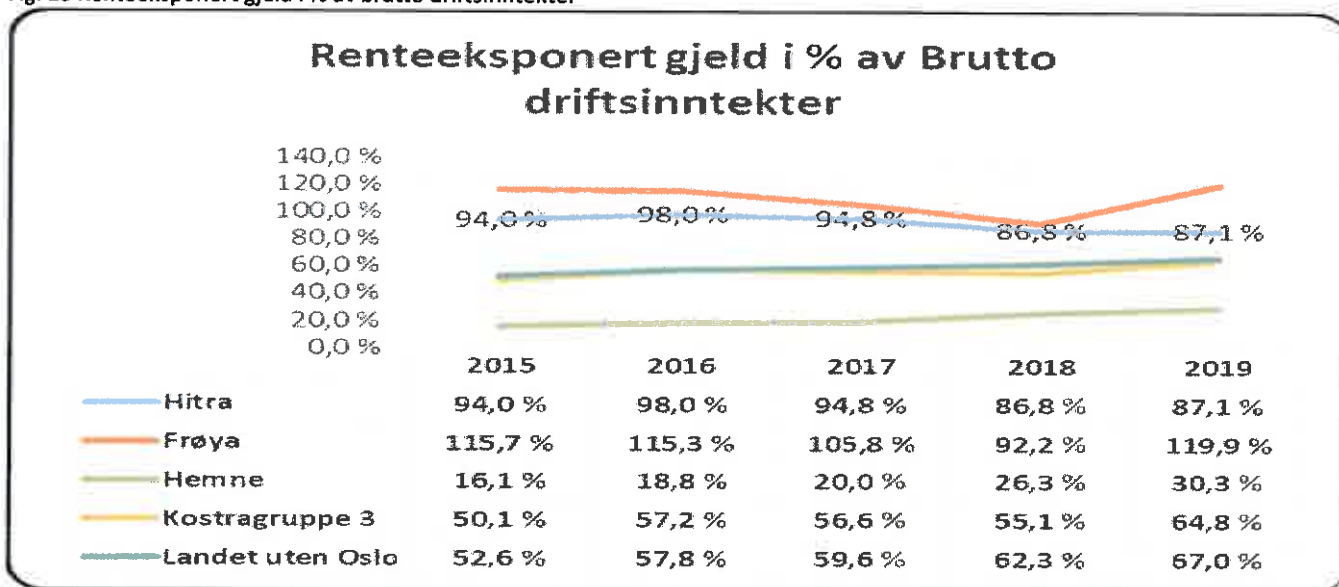
Tabell 13 Utvikling i lånegjeld, ordinær drift og VAR

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Lånegjeld per 31.12	487 825	570 309	703 954	752 435	795 679	827 320	792 652	791 680
- herav VAR-sektoren	77 555	87 436	100 663	180 184	172 021	182 647	199 289	206 966
-VAR-sektoren i % av lånegjeld	15,9 %	15,3 %	14,3 %	23,9 %	21,6 %	22,1 %	25,1 %	26,1 %
Renteutgifter og avdrag i drift	32 692	35 649	40 592	45 805	45 933	46 956	49 810	49 642
Kapitalkostnader VAR-sektor	5 715	5 651	6 566	6 757	8 281	11 484	13 137	13 993
- i % av totale rente- og avdragsutgifter	17,5 %	15,9 %	16,2 %	14,8 %	18,0 %	24,5 %	26,4 %	28,2 %
Renteeksponert gjeld i % av Brutto driftsinnt.	86,8 %	84,4 %		94,0 %	98,0 %	94,8 %	86,8 %	87,1 %
Renteeksponert gjeld i % av langs. Gjeld	62,8 %	57,7 %		50,5 %	53,7 %	50,5 %	54,5 %	54,4 %
Netto renteeksponering i % av Brutto driftsinnt.	58,8 %	58,7 %		77,1 %	77,8 %	73,2 %	53,9 %	58,9 %

Renteeksponert gjeld i % av brutto driftsinntekter – 87,1% i 2019 - gir en indikasjon på hvor stor del av kommunens gjeld målt i forhold til **driftsinntektene** som må dekkes av kommunen selv.

I 2019 vil det si at 12,9% av den langsiktige gjelden vil være tilnærmet upåvirket av endringer i rentenivået - økte renteutgifter som følge av renteoppgang vil motsvares av tilsvarende økte inntekter gjennom økte gebyrinntekter, økt rentekompensasjon eller økte renteinntekter på utlån. Denne størrelsen har økt med 0,3% siden 2018. I figur 15 ser vi denne størrelse sammenlignet med andre kommuner, kostragruppe 3 og landet uten Oslo.

Fig. 15 Renteeksponert gjeld i % av brutto driftsinntekter

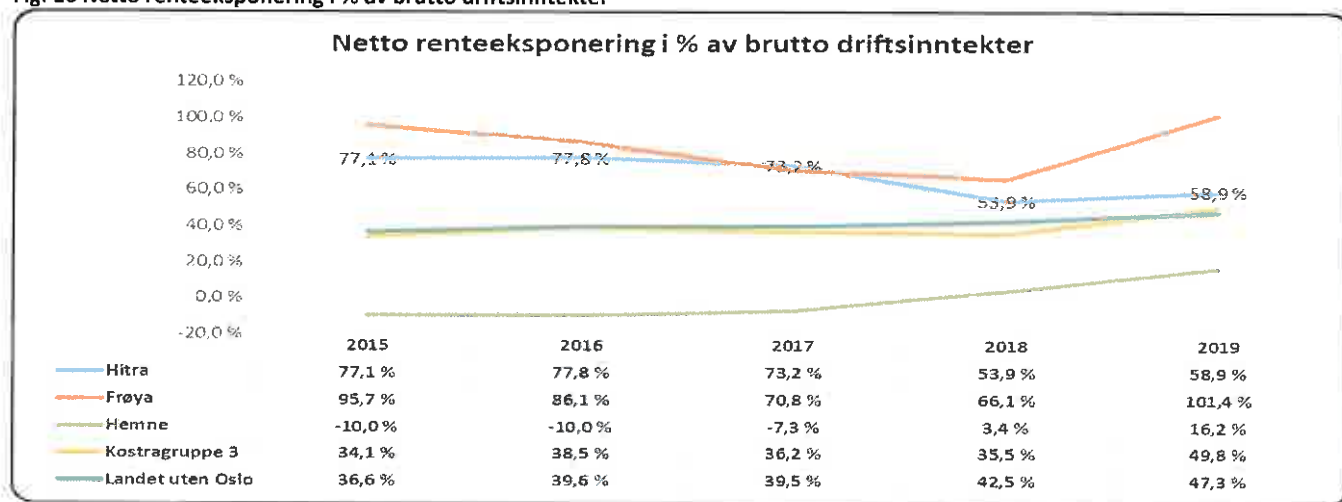
Renteeksponert gjeld i % av langsiktig gjeld, se tabell 13, gir en indikasjon på hvor stor andel av kommunens gjeld målt i forhold til **total gjeld** som kommunen må dekke selv. I 2019 vil det si at 45,6% av den langsiktige gjelden vil være tilnærmet upåvirket av endringer i rentenivået. Økte renteutgifter som følge av renteoppgang vil motsvares av tilsvarende økte inntekter gjennom økte gebyrinntekter, økt rentekompensasjon eller økte renteinntekter på utlån. Nivået er redusert fra 2018 til 2019 med 0,1%.

Netto renteeksponering i % av brutto driftsinntekter sier noe om hvor mye av kommunens netto lånegjeld som er igjen etter at rentekompensasjon og rentebærende likviditet er trukket ifra og korrigert for VAR-sektoren. I 2019 er netto renteeksponert gjeld på 58,9%, se figur 16. En renteoppgang på 1% vil spise opp 0,59% av driftsinntektene, det vil si **kr 2,8 mill.** legges driftsinntektene i 2019 til grunn.

Fra 2018 til 2019 er indikatoren økt med 5,0%.

Indikatoren er fra 2018 vedtatt som en av fire handlingsregler for den økonomiske utviklingen i kommunen og målsettingen er at den skal være maksimalt 75% i 2019. I fra 2020 er den endret til maksimalt å være 70% av driftsinntektene.

Fig. 16 Netto renteeksponering i % av brutto driftsinntekter

Betalte avdrag er basert på bestemmelsen om minste tillatte avdrag, jfr. note 13 i årsregnskapsdokumentet. Det er nødvendig med forutsigbarhet for rentebelastningen. Pr. 31.12.2019 er 51,2% av lånegjelda på fastrenter. Ett fastrentelån forfaller i løpet av 2020, med restgjeld kr 72.000.000 og fastrente på 3,52%. Se også beskrivelse i dette i vedlagte finansrapport.

På grunn av Korona-pandemien har Norges Bank i skrivende stund senket styringsrenten fra 1,5% ved årsskiftet til 0,25%. Dette vil påvirke kommunens innlån og avkastning på bankinnskudd.

Forutsigbarhet er viktig med det fokus en kommune har på budsjett og økonomiplan. Hvorvidt det er lønnsomt med rentebinding får en først svar på i ettertid. En forsiktig handlingsregel er å rentesikre deler av gjelden over ulike rentesikringsperioder og la deler av renteporteføljen ha flytende rente, jfr. finansreglementet.

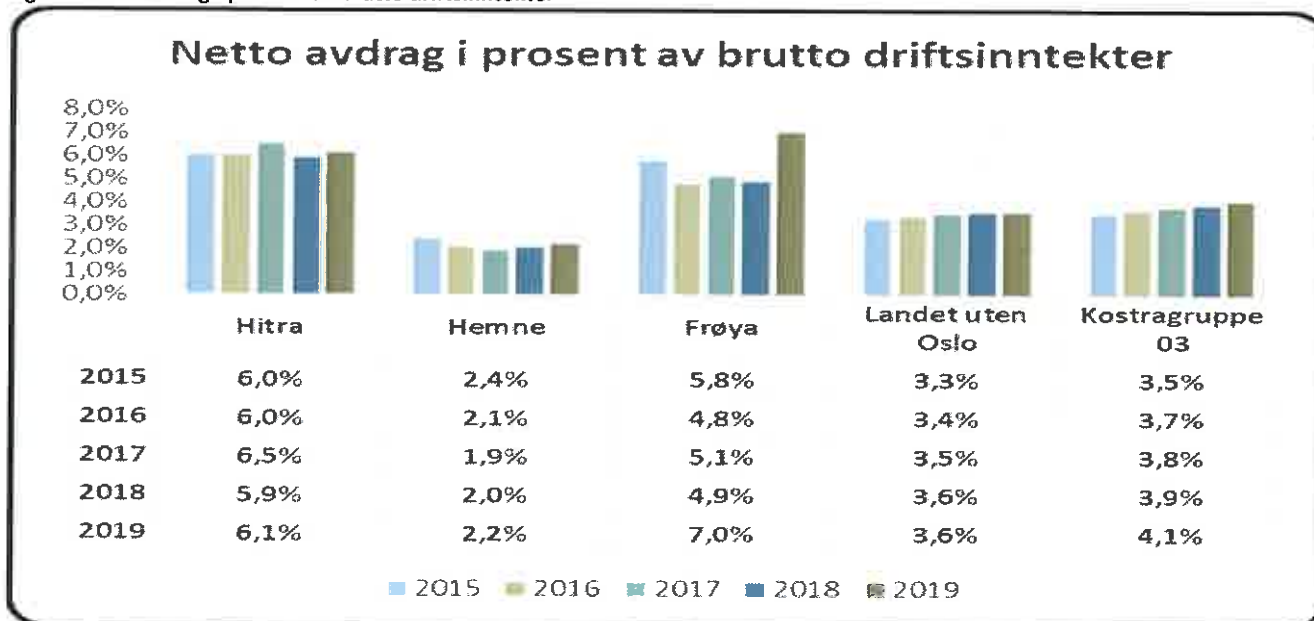
Ved utgangen av 2019 var altså 51,2% av låneporteføljen rentebundet og gjennomsnittlig fastrente i 2019 var 2,7%. Resterende har flytende rente, både p.t rente og mot NIBOR tre måneder.

NIBOR 3MND vil si at det fastsettes ny rente hver 3. måned basert på denne offisielle renten som benyttes mellom banker og andre aktører. Gjennomsnitt på lån til flytende rente i 2019 var 2,4 %.

Gjennomsnittlig rente for hele låneporteføljen ved utgangen av 2019 var 2,56 %.

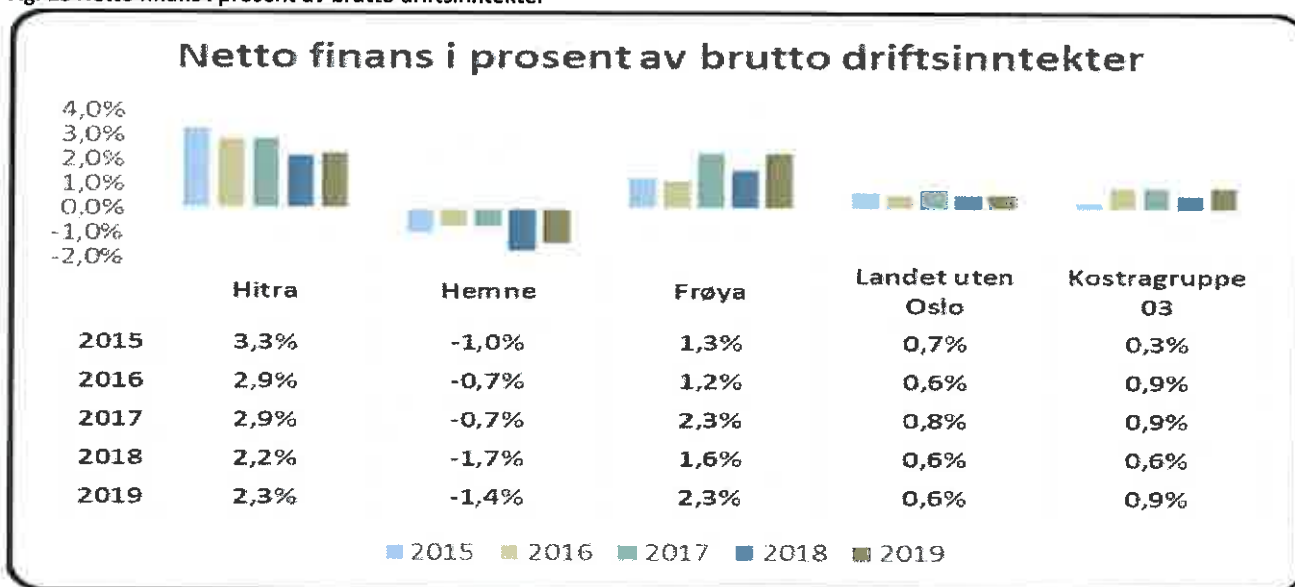
Kapitalkostnaden sin andel av utgiftene for Hitra kommune ligger over landsgjennomsnittet. I 2019 er den på 6,1%, en økning på 0,2% i forhold til 2018. Landsgjennomsnittet i 2019 er 3,8%.

Fig. 17 Netto avdrag i prosent av brutto driftsinntekter

Netto finans i prosent av brutto driftsinntekter tar med alle finanstransaksjoner, både renteinntekter, utgifter og avdrag. Denne størrelsen ligger på 2,3% for Hitra kommune og er nesten fire ganger så stor som landsgjennomsnittet som er på 0,6%.

Fig. 18 Netto finans i prosent av brutto driftsinntekter

Fond

Total fondsbeholdning er i 2019 redusert i forhold til 2018 med kr 4,7 mill., fra kr 148 mill. til kr 143,3 mill. Bundne driftsfond utenom kommunereformmidlene har økt med kr 9,2 mill. fra kr 28,6 mill. til kr 37,8 mill. Kommunereformmidlene (bundet driftsfond) er redusert fra kr 15,9 mill. til kr 6,4 mill. Disposisjonsfond er økt med kr 4,4 mill., fra kr 56 mill. til kr 60,4 mill. Dette til tross for at kr 4,2 mill. ble strøket av budsjettet avsetning til disposisjonsfond. Ubundne investeringsfond er redusert med kr 8,2 mill. fra kr 42,5 mill. til kr 34,3 mill.

20 % av salgsinntekter og refusjon på infrastrukturkostnader fra utbyggingsområder er avsatt til ubundne investeringsfond de tre siste årene. Det er viktig å bygge opp egenkapital for å ha et tilfredsstillende nivå på selvfinansiering av prosjekter.

Fig. 19 Fondsutvikling

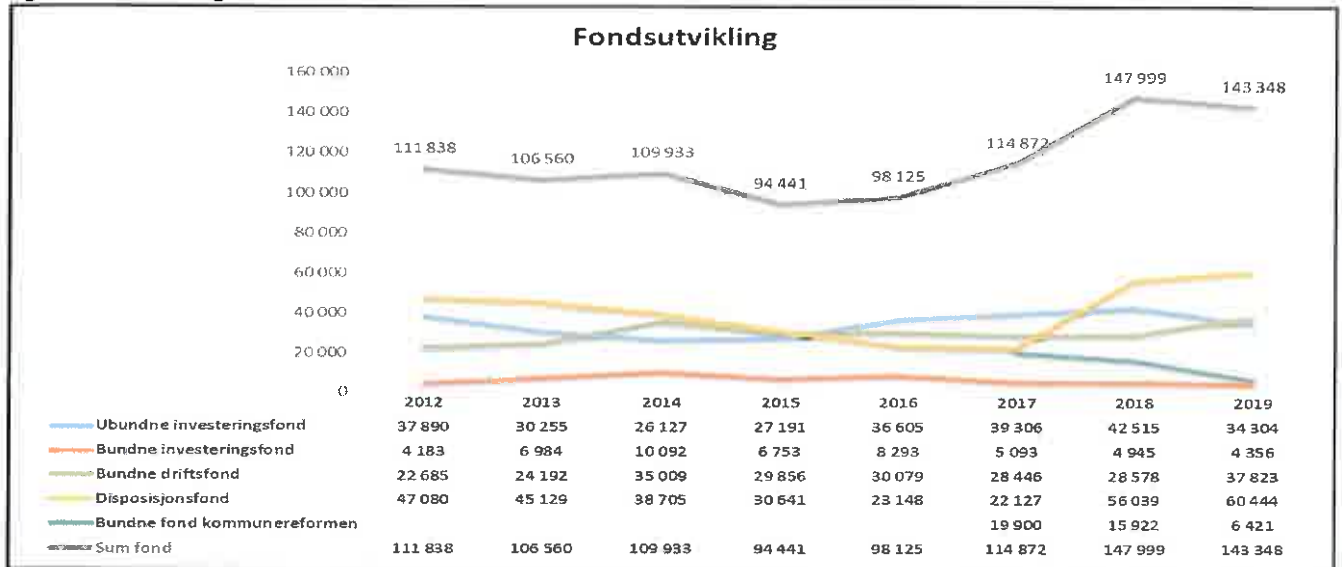
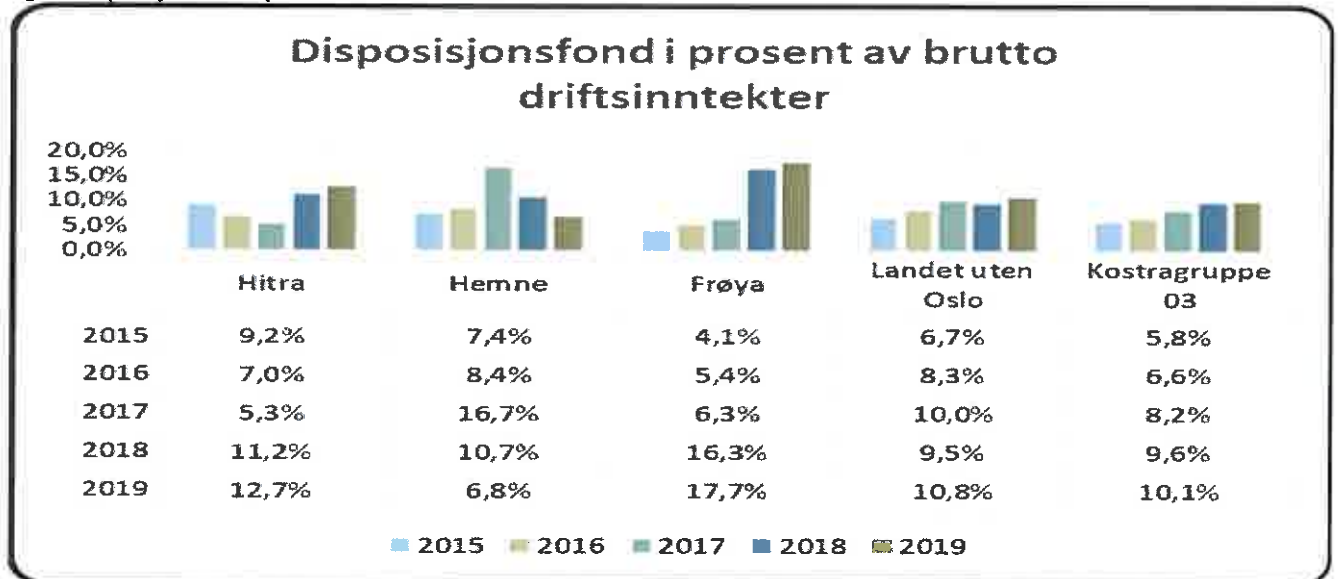

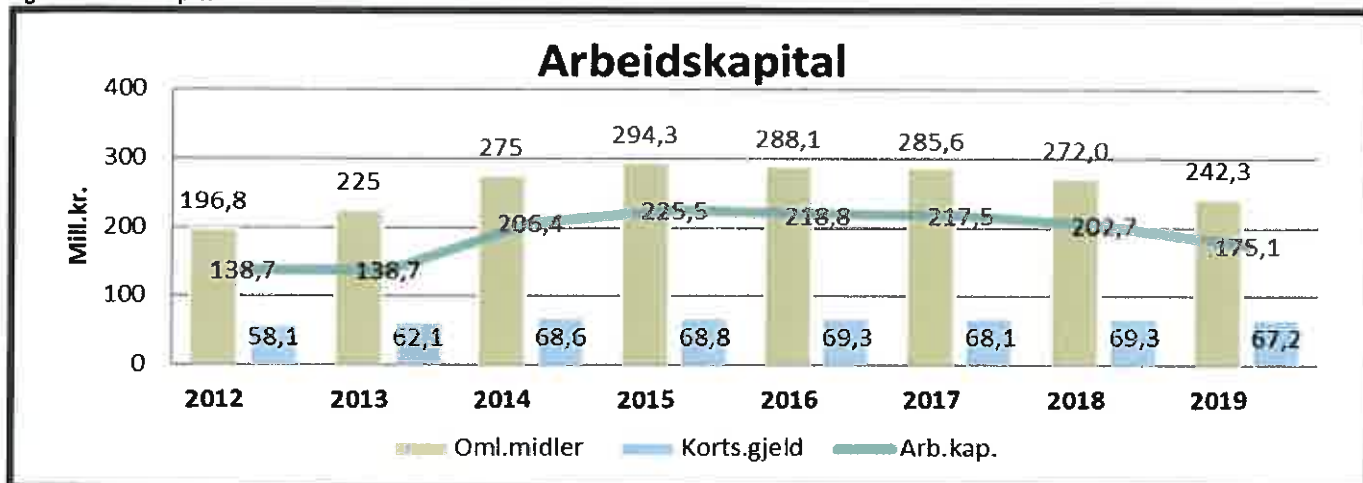
Fig. 20 Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter

Som vi ser av figur 20 så er disposisjonsfondet økt fra 11,2% i 2018 til 12,7% av driftsinntektene i 2019. Landssnittet i 2019 er på 10,8%.

Nivå på disposisjonsfondet er en av vedtatte handlingsregler og skal være på minimum 6% av driftsinntektene. I 2020 er det vedtatt at disposisjonsfond skal minimum utgjøre 12% av driftsinntektene.

Fig. 21 Arbeidskapital

Arbeidskapital og likviditet

Arbeidskapitalen er et uttrykk for analyse av balansen. Det er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Arbeidskapitalen skal dekke bundne midler, fond, udisponerte overskudd og ubrukte lånemidler. Arbeidskapitalen er redusert i 2019. Hovedårsaken er en nedgang i bankinnskudd. De enkelte deler av arbeidskapitalen er stort sett likvide, bortsett fra premieavvik pensjon inklusive arbeidsgiveravgift. Dette er beløp som er innbetalt til pensjonsselskapene, og hvert års premieavvik skal kostnadsføres eventuelt inntektsføres lineært i løpet av de påfølgende 15 år fra 2002, over 10 år fra 2012 og over 7 år fra 2015 (amortisert premieavvik).

Arbeidskapitalen angir kommunens betalingsevne på kort sikt. Premieavvik er en del av omløpsmidlene, men er i realiteten bundet og dermed av langsiktig karakter. Premieavvik er ikke likvid, det vil si at dette ikke kan omgjøres til betalingsmidler på samme måte som kortsiktige fordringer som etter en tid blir betalt. Videre er en del av omløpsmidlene bundet opp i ubrukte lånemidler. Når en korrigerer arbeidskapitalen med disse to komponentene, vil en se et nivå og en utvikling som illustrerer de likviditetsmessige utfordringene som kommunen må håndtere. Arbeidskapitalen nedenfor viser tallene ved utgangen av året. Likviditeten svinger betydelig i løpet av året, spesielt ved utbetalinger av lønn, skattetrekk, arbeidsgiveravgift, pensjonsinnbetalinger og terminforfall lån. Store investeringsprosjekter påvirker også likviditeten, spesielt før låneopptak foretas. De største innbetalingene er overføringene fra skatteregnskapet, rammetilskudd og kommunale avgifter.

Vi ser en utvikling der likviditeten er svekket i 2019. Dette avspeiles også av det regnskapsmessige resultatet i 2019 der det i realiteten ble et merforbruk. Det er viktig å ha et driftsnivå som er tilpasset en stram økonomi og at det ikke øker vesentlig. Belastning av finanskostnader er en vesentlig del av utgiftene.

Tabell 14 Utvikling i arbeidskapital

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Omløpsmidler	196 821	225 065	274 567	294 326	288 121	285 556	272 050	242 304
- kortsiktig gjeld	58 116	62 106	68 610	68 833	69 309	68 087	69 311	67 187
Arbeidskapital	138 705	162 959	205 957	225 493	218 812	217 469	202 739	175 117
Premieavvik pensjon m/arb.g.avg.	35 589	35 616	40 974	35 825	27 518	18 136	9 623	12 155
Ubrukte lånemidler	15 807	42 718	90 131	119 696	103 093	113 812	49 888	32 297
Korrigert arbeidskapital	87 309	84 625	74 852	69 972	88 201	85 521	143 228	130 665

Tabell 15 Utvikling i likviditetsgrad

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Likviditetsgrad 1	3,4	3,6	4,0	4,3	4,2	4,2	3,9	3,6
Likviditetsgrad 2	2,3	2,7	2,8	2,7	2,7	2,8	2,8	2,4
Arb.kapital i % av driftsinnt.	39,8	42,7	53,2	58,3	51,4	50,6	40,7	36,7

Forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld kalles likviditetsgrad, og gir en indikasjon på om virksomheten mangler penger. Den gir et svar på om kommunen har evne til å dekke sine kortsiktige forpliktelser, se tabell 15.

Likviditetsgrad 1= omløpsmidler/kortsiktig gjeld, bør være > 2

Likviditetsgrad 2= mest likvide omløpsmidler/kortsiktig gjeld, bør være >1

Beregningen viser til tross for nedgangen at likviditeten i Hitra kommune er stabil, men det er viktig å påpeke at ubrukte lånemidler utgjør en andel av omløpsmidlene.

Ved å korrigere for ubrukte lånemidler og investeringsfond beregnes hvor stor del av kontantbeholdningen som beregnes som driftslikvider.

Som det går frem av figur 22 nedenfor så er driftslikvidene på 54,3% av kontantbeholdningen i 2019. I 2018 var de på 50,3%.

I driftslikvidene ligger det også bundne driftsfond. Slike midler vedrører udisponerte øremerkede tilskudd eller andre avsetninger og kan redusere driftslikvidene relativt raskt.

Likvider for ordinær drift i % av driftslikvidene var på 71% i 2018. I 2019 er nivået redusert til 58,9%. Dette er midler til ordinær løpende drift, se figur 23.

Bundne driftsfond er omtrent på samme nominelle nivå i 2018 og 2019.

Fig. 22 Kontantbeholdning

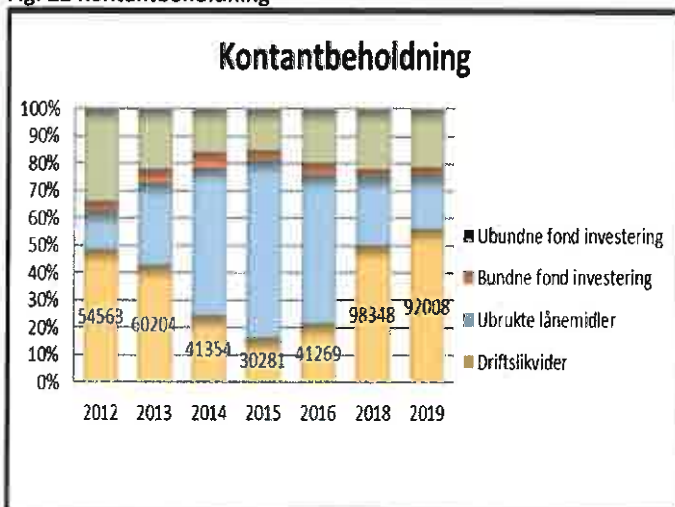
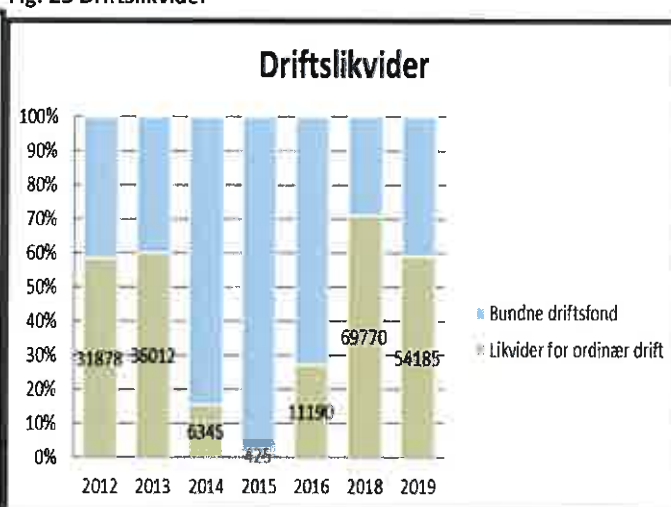
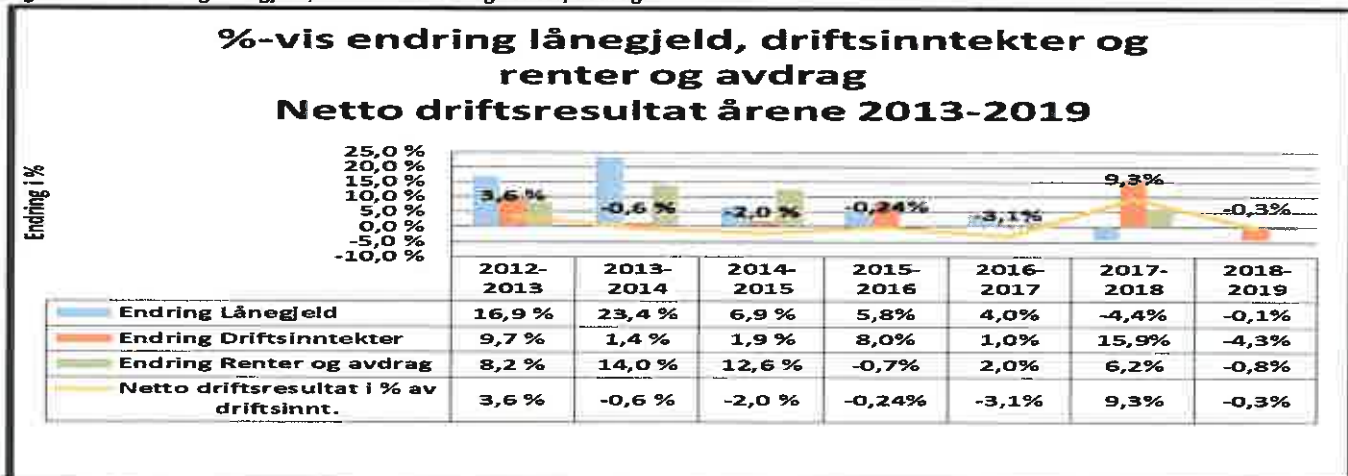

Fig. 23 Driftslikvider

Utviklingen vi ser i figur 24 med et svakere netto driftsresultat i 2019 enn 2018 har en sammenheng med redusert driftsinntekt fra 2018 til 2019. Lånebelastningen er ikke økt, men det er en økning i øvre driftskostnader. Stabilisering av kapitalutgiftene er også en konsekvens av de handlingsreglene som er innført.

Fig. 24 %-vis endring lånegjeld, driftsinntekter og renter/avdrag.

Tabell 16 Utvikling i gjeldsgrad, egenkapitalprosent og rentedeckningsgrad

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gjeldsgrad	3,8	4,3	4,5	4,4	4,2	4,3	3,4	3,5
Egenkapitalprosent	19%	17%	18%	18%	18%	18%	22%	22%
Rentedekningsgrad	1,6	1,8	0,9	0,6	0,9	0,3	3,3	0,9

Soliditet

Begrepet soliditet forklarer kommunens evne til å tåle tap. Gjeldsgrad og egenkapitalprosent gir informasjon om soliditeten.

Gjeldsgrad = Gjeld/EK viser forholdet mellom kapital som er finansiert av utenforstående og kommunen selv. Jo mindre gjeldsgraden er jo mer solid er kommunen og evnen til å tåle tap er stor.

Egenkapitalprosenten= EK/sum eiendeler som viser hvor stor andel av kommunens eiendeler som er finansiert med egenkapital.

Rentedekningsgraden ((netto driftsresultat + rentekostnader)/rentekostnadene) forteller i hvilken grad kommunen er i stand til å betale sine rentekostnader og den bør være > 3. Har vært på et lavt nivå i flere år men viste et godt resultat i 2018 på grunn av store inntekter fra havbruksfondet. I 2019 er rentedeckningsgraden ned på nivået som var før 2018.

De har vært et lavt rentenivå de siste årene. Med knappe marginer er Hitra kommune følsom for renteøkninger. 48,8% av lånegjelda pr. 31.12.19 var til flytende rente, dette utgjør kr 386,1 mill.

Stiger renta med 1,0 % utgjør dette ca. kr 3,8 mill. i årlige økte renteutgifter. Av dette vil ca. kr 0,4 mill. være økte renteutgifter som må dekkes av ordinær drift.

Sammendrag balanse

Tabell 17 Sammendrag av balanseregnskapet

Sammendrag balanse 31.12	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kasse, postgiro, bankinnskudd	167 705	183 920	189 260	207 877	211 619	169 386
Kortsiktige fordringer	65 888	74 581	71 344	79 443	66 568	67 184
Premieavvik	40 974	35 825	27 518	18 136	9 785	12 155
Aksjer/andeler/sertifikater	0	0	0	0	0	0
SUM OMLØPSMIDLER	274 567	294 326	288 122	305 456	287 972	248 725
Aksjer og andeler	17 858	18 738	19 912	21 217	22 038	23 318
Pensjonsmidler	437 659	478 590	483 235	512 299	545 418	562 742
Utlån	52 485	54 242	53 633	56 665	65 481	73 269
Utstyr/maskiner	15 570	17 425	18 892	19 125	19 760	21 016
Fast eiendom/anlegg	779 189	814 502	895 860	936 488	957 549	983 326
SUM ANLEGGSMIDLER	1 302 761	1 383 497	1 471 532	1 545 794	1 610 246	1 663 671
SUM EIENDELER	1 577 328	1 677 823	1 759 654	1 851 250	1 898 218	1 912 396
Kortsiktig gjeld	68 610	68 833	69 309	68 087	69 311	67 187
Pensjonsforpliktelse	528 563	557 477	570 479	600 576	617 325	641 705
Annen langsiktig gjeld	703 954	752 435	795 679	827 320	792 652	791 686
SUM GJELD	1 301 127	1 378 745	1 435 467	1 495 983	1 479 288	1 500 578
Fond	109 932	94 440	98 125	114 871	147 998	143 347
Regnskapsmess. resultat	0	5 463	11 700	2 793	14 881	0
Kapitalkonto	163 112	196 019	211 205	234 446	252 894	265 314
Udekket invest. regnskap	0	0	0	0	0	0
Likviditetsreserve	0	0	0	0	0	0
Endring regnskapsprinsipp.	3 157	3 157	3 157	3 157	3 157	3 157
SUM BOKFØRT EGENKAPITAL	276 201	299 079	324 187	355 267	418 930	411 818
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	1 577 328	1 677 824	1 759 654	1 851 250	1 898 218	1 912 396

Sammendraget av balansen er basert på bokførte verdier på eiendeler og gjeld. Differansen utgjør kommunens egenkapital.

Fig. 25 Anleggsmidler i forhold til lånefinansiering

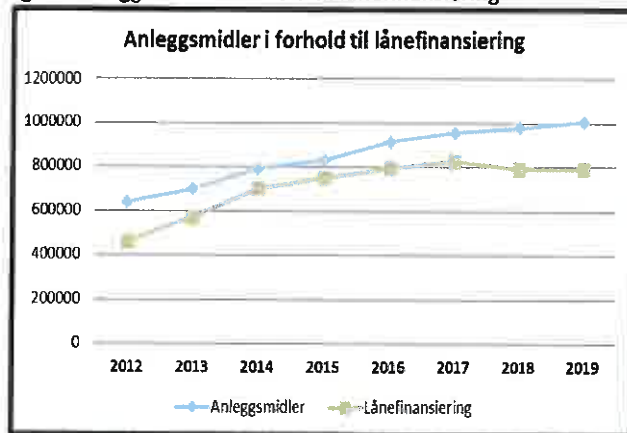
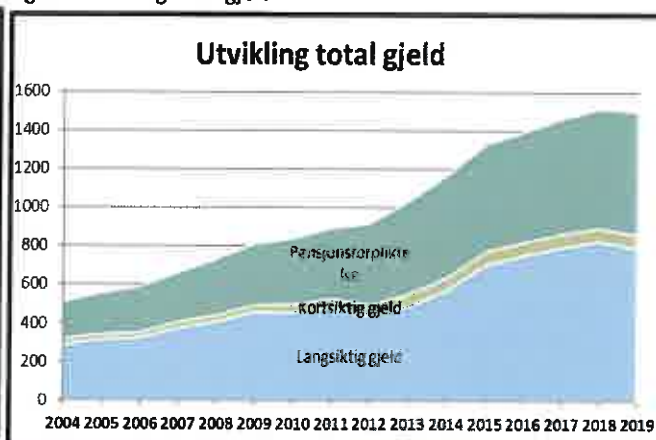

Fig. 26 Utvikling total gjeld

Investeringer

Tabell 18 Regnskapsskjema 2B - Investeringer

REGNSKAPSSKJEMA 2 B	Regnskap 2019	Revidert Budsjett 2019	Opprinnelig Budsjett 2019	Regnskap 2018
Til investeringer i anleggsmidler eks. VAR	45 321 928	53 147 923	73 835 950	40 269 585
Til investeringer i anleggsmidler VAR	25 052 041	23 812 575	30 669 000	25 048 562
Sum investeringer	70 373 968	76 960 498	104 504 950	65 318 147

Kommunens samlede investeringer var i 2019 kr 70,3 mill. I 2018 utgjorde investeringene kr 65,3 mill.

Ubrukte lånemidler utgjør ved utgangen av 2019 kr 32,3 mill.

Av de største investeringsprosjektene i 2019 er:

- Inventar Hitra sykehjem kr 1,8 mill.
- IT i skolen kr 0,8 mill.
- Hitra Fiskerihavn kr 1,1 mill.
- Kirkelig virksomhet kr 1,5 mill.
- Bofellesskap demente kr 1,0 mill.
- Kjøp av boliger/boligtomter kr 9,8 mill.
- Oppgradering kommunale veier kr 1,6 mill.
- Infrastruktur Litjslokheia kr 4,9 mill.
- Sentrumsparken kr 4,3 mill.
- Vannforsyning Heggvika/Fjellvær kr 5,0 mill.
- Vannforsyning Tranvikan kr 2,5 mill.
- Vannforsyning Litjslokheia kr 3,2 mill.
- Vann/avløp Knutsh./Dolmøy næringsområde kr 6,5 mill.
- Vann/avløp Sandstad, Svarthavet kr 3,2 mill.

Investeringsbudsjettet er ettårig. Det innebærer at investeringsprosjekt som går over flere budsjettår, skal inn i investeringsbudsjettet kun med den delen av utgiftene til prosjektet som forventes i det aktuelle budsjettåret. I Hitra kommune er det mange prosjekter som går over flere år. Rapporten i 2019 viste at det ville bli avvik i forhold til opprinnelig vedtatt budsjett. Av den grunn var det nødvendig å foreta en regulering av budsjettet. Dette ble gjort i desember 2019 med vedtak i kommunestyret. Faktisk avvik sammenlignet med opprinnelig investeringsbudsjett ble på kr 34,1 mill.

Allikevel kan det oppstå noen forskjeller og avviket fra det som faktisk ble brukt i 2019 og revidert budsjett er på kr 6,6 mill. i mindreforbruk. Mindreforbruket er hovedsaklig innenfor RO6 Drift. Investeringsskjema 2B i årsregnskapet. Noen av de med vesentligst forskjell omtales i tabell 19 nedenfor. For sammenstilling med kostnadsramme så henvises det til note 12 i årsregnskapet.

Tabell 19 Prosjekt med vesentligste avvik i 2019 sammenlignet med revidert budsjett

Prosjekt med vesentligste avvik Investeringsutgifter inkl. mva.	Regnskapsført i 2019	Rev. Budsjett 2019	Oppr. Budsjett 2019	Kommentar
RO 0 og 1 Politikk og sentraladministrasjon Prosjektnummer 6101 IKT- seksjonen	Kr 587.223	Kr 1.194.000	Kr 1.250.000	Årlig bevilgning på kr 1.250.000 i perioden. I 2019 er det utgiftsført kjøp av verktøy for offentlige anskaffelser, ny UPS og el.installasjoner for å tilrettelegge for digital infrastruktur ved skolene.
RO 4 PLMB Prosjektnummer 6473 Kjøp av grunn, gang- og sykkelveg Lervågen	Kr 31.165	Kr 170.000	0	Avtaler slutført starten av 2020.
RO 5 Kultur Prosjektnummer 6571 Kirker	Kr 1.531.375	Kr 1.150.000	Kr 2.000.000	Budsjettet ble ved revideringen i desember tatt ned med for stort beløp. Direkte tilskudd til kirken med kr 1.000.000. Bel også gjennomført veilys til DoIm kirke i kommunal regi, kr 531.000.
RO 6 Drift Prosjektnummer 6603 ENØK-tiltak Kommunale bygg	Kr 959.955	Kr 600.000	Kr 1.000.000	Budsjettet ble ved revideringen i desember tatt ned med for stort beløp. Ble montert nye energivennlige sirkulasjonspumper i svømmehall + ny belysning Helsetunet (led)
RO 6 Drift Prosjekt 6632 Kjøp av boliger/boligtomter	Kr 9.837.704	Kr 13.800.000	Kr 4.000.000	K-sak 88/19 Kjøp av 1 eiendom vedtatt i 2019, ble utbetalt i 2020. Derfor avvik i forhold til budsjett.
RO 6 Drift Prosjekt 6636 Mobilmast Fjellvær (K-sak 9/19)	Kr 25.416	Kr 400.000	Kr 0	Prosjektet er igangsatt men ikke fullført i 2019 som forutsatt.
RO 6 Drift Prosjekt 6647 Ombygging Rådhus (K-sak63/19)	Kr 0	Kr 1.200.000	Kr 0	Vedtak i siste kommunestyret i desember. Ble ikke igangsatt på slutten av året.

Prosjekt med vesentligste avvik Investeringsutgifter inkl. mva.	Regnskapsført i 2019	Rev. Budsjett 2019	Oppr. Budsjett 2019	Kommentar
RO 6 Drift Prosjekt 6715 Litjslokheia infrastruktur (veg, gang/sykkelveg)	Kr 4.888.060	Kr 6.050.000	Kr 0	Prosjekt ferdig i 2019, se også prosjekt 6735. Tilsammen i forhold til revidert budsjett
RO 10 VAR Prosjekt 6735 Litjslokheia hovedvannfremføring	Kr 3.175.215	Kr 2.000.000	Kr 0	Se kommentarer til prosjekt 6715.
RO 10 VAR Prosjekt 6726 Nye tiltak hovedvannplan	Kr 0	Kr 500.000	Kr 2.500.000	Det henføres ikke kostnader hit. Dette er et prosjekt med bevilget beløp som overføres konkrete prosjekter når de oppstår.
RO 10 VAR Prosjekt 6730 Hopsjø til Småge (K-sak31/17)	Kr 1.789.580	Kr 1.100.000	Kr 10.320.000	Prosjektet igangsatt. Det vesentligste av utgifter i 2020. Var vanskelig å anslå hvor mye som gikk med i 2019 ved revidering.
RO 10 VAR Prosjekt 6737 Nødstrøm Fillan/Dolmøy (ROS)	Kr 1.035.926	Kr 776.000	Kr 2.676.000	Budsjettet ble ved revideringen i desember tatt ned med for stort beløp.
RO 10 VAR Prosjekt 6745 VA- Knutshaugen/Heggåsen/Dolmøy Næringsområde	Kr 6.547.372	Kr 6.000.000	Kr 0	Blir ferdig i 2. kvartal 2020, bevilget kr 500.000 i 2020, tilsammen kr 6.500.000. Ble noe over budsjett.
RO 10 VAR VA-anlegg Sandstad, Svarthavet (K-sak 21/19)	Kr 3.214.916	Kr 3.625.575	Kr 0	Ferdigstilt i 2019 og det ble en besparelse på kr 410.000 i forhold til bevilgning. Budsjettet ble ikke nedjustert i desember.
Regnskapsskjema 2A 10 Inntekter fra salg av anleggsmidler	Kr -15.462.419	Kr -15.516.668	Kr -2.000.000	I salgsbeløpet ligger det kr 7.195.000 som er fakturert KI Eiendommer AS. Dette er første avdrag av et totalt salg på kr 20.750.000 (Litjslokheia) Ifølge god kommunal regnskapsskikk burde hele beløpet blitt inntektsført i 2019. Resterende beløp av salg kr 13.555.000 inntektsføres i 2020 og balanseføres. Se note 9 i årsregnskapet

Utlån

Videreutlån av midler fra Husbanken til etablering og utbedring av boliger – startlån utgjør kr 9,1 mill., som er en nedgang fra 2018 med kr 3,7 mill. Pr. årsskiftet er det kr 10,1 mill. stående som disponible for videreutlån. Vedtatt låneopptak for startlån i 2020 er kr 7.000.000. Dette er det blitt søkt om til Husbanken og det er også innvilget.

Finansiering

Årets investeringsregnskap har et samlet finansieringsbehov på **kr 101,3 mill.**, som er dekket slik:

- Bruk av lånemidler kr 59,8 mill.
- Bruk av fond og avsetninger kr 15,0 mill.
- Mottatt avdrag på utlån og refusjoner kr 5,0 mill.
- Salg av fast eiendom kr 15,5 mill.
- Kompensasjon for moms kr 6,0 mill.
- **Totalt kr 101,3 mill.**

Rapport etter finansreglementets 1.5

Finansrapport 3. tertial 2019 ligger som vedlegg til årsberetningen. Den er en del av rapporteringen etter finansreglementets punkt 1.5.

Tabellene nedenfor gir oversikt over kortsiktig og langsiktig forvaltning (aktiva):

Tabell 20 Kortsiktig og langsiktig forvaltning (aktiva)

Kortsiktig og langsiktig forvaltning (aktiva)	Verdi 31.12.19	Gj. rente 2018 3 MND Nibor+0,45% margin	Gj. rente 2019 3 MND Nibor+0,45% margin
Innskudd i Sparebank1 SMN (Hovedbank)	70 325 848	1,10 % + 0,45% margin	1,49 % + 0,45% margin
av dette Plasseringskonto (1 mnd oppsigels)	61 637 593	1,27 + 0,55% margin	1,49 + 0,55% margin
		Gj. rente 2018 1 års fastrenteavtale	Gj. rente 2019 1/2 års fastrenteavtale
Innskudd i Hemne Sparebank	37 422 935	1,72%	1,80%

Statlige styringssignaler og utvikling i rammebetingelsene

Utviklingen i kommunesektoren i 2020

Statistisk sentralbyrå (SSB) publiserte de foreløpige KOSTRA-regnskapstallene for 2019 den 16. mars og det ble lagt ut en oppdatering den 30. mars. Foreløpig netto driftsresultat for de som har rapportert er på 1,4 % (landet utenom Oslo). Det er en nedgang på 0,8% fra 2018.

Det registreres høy investeringsaktivitet i kommunene og dette innebærer også økt behov for lånefinansiering. Brutto investeringsutgifter og langsiktig gjeld i % av driftsinntektene har økt generelt i landet fra 2018 til 2019.

Økt lånegjeld gjør at kommunesektoren er følsom for renteendringer. De foreløpige resultatene viser at kommunene gjennom 2019 har redusert sin frie egenkapital, men ikke dramatisk.

Havbrukskommunene fikk også i 2019 god uttelling gjennom inntekter fra havbruksfondet og bidrar nok positivt i så måte. Å ha en god og solid fondskapital gjør kommunene rustet til å møte eventuell økning i rentenivået og andre uforutsette hendelser uten at dette får umiddelbare konsekvenser for tjenestene.

Beredskapssituasjonen rundt håndteringen av den oppståtte Koronapandemien vil medføre vesentlige ekstra utgifter og tapte inntekter i kommunen. Dette er enda bare i en startfase og det er for tidlig pr i dag å gi noe svar på hva konsekvensene blir.

Likestilling

Lov om likestilling mellom kjønnene omhandler de forhold som skal bidra til likestilling. I henhold til likestillingslovens § 1 a skal arbeidsgiver arbeide aktivt, målrettet og planmessig for likestilling mellom kjønnene

innenfor sin virksomhet. I likhet med mange kommuner og offentlig forvaltning generelt, har også Hitra kommune utfordringer i forhold til en bedre balanse mellom kjønnene.

Hitra kommune er bevisste på å ivareta likestilling,

- ved ansettelser,
- lik lønn for arbeid av lik verdi,
- lik rett til utdanning, læremidler,
- og representasjon av begge kjønn i alle offentlige utvalg.

Oppnevning/valg til utvalg, styrer og råd skjer ut fra lovens bestemmelser og ut fra de faktiske forutsetninger.

Det er ikke utarbeidet egen plan for likestilling, men i kommunens lønnspolitiske retningslinjer heter det:
"Ved lokale forhandlinger etter HTA skal hensynet til likestilling og likelønn vektlegges. Med likestilling og likelønn forstås her likelønn for like ytelser uavhengig av kjønn og en lønn som ikke forskjellsbehandler stillingsinnehavere med lik basislønn, kompetanse og ytelse."

I Hitra kommune består rådmannens ledergruppe – Strategisk ledergruppe (SLG) av 8 personer, 5 kvinner og 3 menn. I ledergruppa er det kvinnelig rådmann, økonomisjef, kommunalsjef oppvekst, personalsjef og kommuneplanlegger. Kommunalsjefer for helse- og omsorg, plan, landbruk og miljø og kommunikasjonssjef er alle menn. Kommunalsjefen for helse- og omsorg er også assisterende rådmann.

Det er nå 19 enhetsledere og 1 seksjonsleder. Kjønnsfordelingen er her 16 kvinner og 4 menn.

Av den totale arbeidsstokken er fordelingen mellom menn og kvinner – 19,7% menn og 80,3% kvinner.

Ifra 1.3.2020 har Hitra kommune gått bort fra rådmannstittelen og benevnt stillingen som kommunens øverste leder som kommunedirektør, som er i henhold til ny kommunelov.

Diskriminering

Lov om diskriminering på grunn av etnisitet, religion mv. har som formål å fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter og å hindre diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn.

Hitra kommune har høy andel med innvandrere i sin befolkning, 20,6%. I denne andelen ligger det personer som selv har innvandret til Norge. Når en ser på sist kjente statistikk over befolkning med ulik landbakgrunn så er det over 77 ulike nasjonaliteter i Hitra kommune. Kommunen har mottatt mer enn 50 flyktninger siden 2010. Det arbeides bevisst for å integrere alle som flytter til vår kommune, og legge forholdene til rette slik at diskriminering hindres.

Dette gjenspeiler seg også i Hitra kommune sin organisasjon med flere ansatte med innvandrerbakgrunn.

I diskriminering ligger også diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne jfr. Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Gjennom IA- avtalen har Hitra kommune i delmål 2 satt lokale mål for å øke andelen ansatte med nedsatt funksjonsevne.

Hitra kommune har med bakgrunn i loven lagt opp til universell utforming av alle sine bygg, både ved renovering og i nybygg. Tilgjengelighet for alle er vektlagt.

Denne loven stiller store utfordringer til Hitra kommune som eier av store bygningsmasser, og bevissthet om tilgjengelighet for absolutt alle må tas hensyn til i alle sammenhenger.

Etisk standard

Hitra kommune endret i kommunestyret 15.12.2012 sine etiske retningslinjer, de omfatter også varsling i henhold til arbeidsmiljølovens §§ 2-3 og 2-4.

Etisk kvalitet på tjenesteyting og myndighetsutøvelse er en forutsetning for at innbyggerne skal ha tillit til kommunen. Målet med retningslinjene er at alle ansatte skal være seg bevisst de forhold de omfatter. God etisk standard skal prege ansatte både i møte med brukere, kunder, leverandører og arbeidskollegaer samt i etterlevelse av regelverk og kontrollsystemer. Retningslinjene skal gjøre det lettere å håndtere etiske dilemmaer i vurdering av situasjoner og handlinger som tar høyde for rettslige, etiske og omdømme-messige forhold.

Omdømme er sterkt vektlagt, og det skal fremkomme ved at vi fremstår som kvalitetsbevisste, samarbeids-/tjenestevillig og serviceinnstilt, som vektlegger åpenhet, redelighet og ærlighet i all vår virksomhet.

Habilitet er viet stor oppmerksomhet, ikke minst gjennom opplæring av enhetslederne. Folkevalgte og ansatte skal opptre slik at de i tjenestesammenheng ikke uberettiget tilgodeser noen. De skal unngå å komme i situasjoner som kan medføre konflikt mellom kommunens interesser og personlige interesser, og det er vist til mulige interessekonflikter.

Retningslinjene sier noe om bistillinger, gaver og andre fordeler samt innkjøp/bruk av kommunens eiendeler. Uregelmessigheter og mistanker skal rapporteres, og løses på lavest mulig nivå.

Sammen med retningslinjene følger retningslinjer ved behandling av tips/mistanke om uregelmessigheter.

Compilo er kommunens internkontrollsystem.

Her ligger retningslinjer og prosedyrer for personvern- og informasjonssikkerhet.

Compilo vil bevisstgjøre de ansatte og gi langt bedre muligheter til å rapportere i forhold til retningslinjene.

Compilo som avviksmeldingssystem vil forbedre organisasjonens bevisstgjøring i forhold til regelverk og retningslinjer.

For å styrke kommunesektorens omdømme er det viktig å skape åpenhet om hvilke roller enkeltpersoner har. Hitra kommune er tilknyttet KS sitt webbaserte register som gir oversikt over folkevalgte, ansattes og styremedlemmers verv og økonomiske interesser. Registeret er åpent for allmennheten gjennom nettsiden www.styrevervregisteret.no

Framtidsutsikter og endringer i rammebetingelser

Hitra kommune har i 2019 økt innbyggertallet og fått økt sysselsetting.

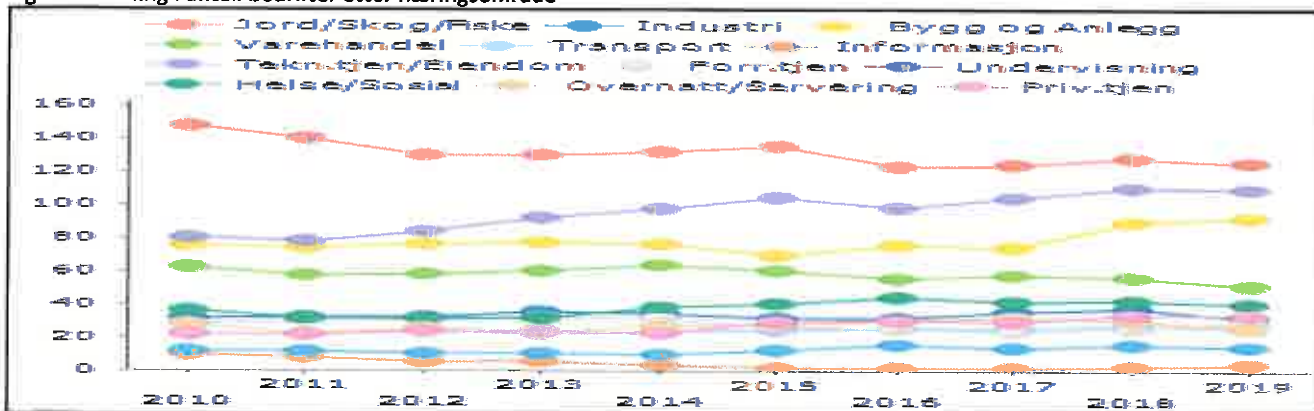
Fig. 27 Årlig endring i sysselsetting - antall

Det er en økning på 45 personer fra 2018, en økning på 1,9%. Antall sysselsatte er 2516 personer, det er 82% av alle i aldergruppen 16-66 år.

Antall bedrifter registrert etter næringsområde har gått ned med 17 i 2019, som er en nedgang på 3%. Bygge- og anleggsbransjen har hatt vekst fra 2018 til 2019 med 3,3%.

Fig. 28 Utvikling i antall bedrifter etter næringsområde

Det synes å ligge til rette for fortsatt vekst i vår region på grunn av satsningen innenfor havbruk og energiproduksjon.

På de fleste områder leverer kommunen som organisasjon gode tjenester til innbyggerne til en akseptabel kostnad.

Endringer i befolknings sammensetningen påvirker kommunens overføringer fra staten. Kommunen har over tid hatt en utvikling med liten andel barn og unge sammenlignet med landsgjennomsnittet. Inntektssystemet til kommunene er innrettet slik at det medfører trekk i statlige rammeoverføringer som igjen gir behov for å korrigere tjenestenivået for kommunen totalt sett.

Økonomisk resultatmål

Økonomiske handlingsregler ble vedtatt fra og med 2018 og er veiledende for økonomistyringen i kommunen på kort og lang sikt. Langsiktig økonomiforvaltning er viktig i forhold til en målsetning om best mulig tjenestetilbud over tid.

Tabell 21 viser at målsetningen ble nådd for to indikatorer, nivå på disposisjonsfond og netto renteeksponert gjeld i % av brutto driftsinntekter. For renter og avdrag i % av frie inntekter og netto driftsresultat i % av driftsinntekter ble målsetningen ikke nådd.

Fra og med 2020 er det vedtatt disse handlingsreglene:

- Netto driftsresultat ekskl. VAR skal minimum være 1,5%
- Renter og avdrag ekskl. VAR skal maks utgjøre 10% av frie inntekter
- Disposisjonsfond skal minimum utgjøre 12% av driftsinntektene
- «Netto renteeksponert gjeld» skal maks være 70% av driftsinntektene

Tabell 21 Resultat økonomiske handlingsregler 2019

Utvikling i nominelle kroner og økonomiske indikatorer.	Resultat 2019			Vedtatt handlingsregler	Lands-snitt
	Regnskap 2018	Prognose 2019 v/2. tertial	Regnskap 2019		
I hele tusen					
Frie inntekter	346 914		305 644		726 994
Renter og avdrag	49 797		49 642		57 151
Renter og avdrag i % av frie inntekter	14,4%	17,2%	16,2%	14,0%	7,9%
Sum driftsinntekter i kr.	498 374		477 195		1 010 601
Netto driftsresultat i kr.	46 250		-1 450		14 510
Netto Driftsresultat i % av driftsinntekter	9,3%	-4,2%	-0,3%	2,0%	1,4%
Disposisjonsfond i kr.	56 039		60 444		110 027
Disposisjonsfond i % av driftsinntekter	11,2%	13,3%	12,7%	6,0%	10,7%
Langsiktig gjeld	792 652		791 680		1 113 922
av dette: "netto renteeksponert gjeld"	268 494		281 067		478 644
"Netto renteeksponert gjeld" i % av driftsinntekter	53,9%	69,2%	58,9%	75,0%	47,3%

Statlige styringssignaler gir klare forventninger om effektivisering i kommunesektoren.

Den generelle nominelle veksten i overføringene er bare 0,6% fra 2019 til 2020. Fra 2020 er flere øremerkede tilskudd innlemmet i rammetilskuddet. Dette sammen med nye føringer og oppgaver bekrefter en effektivisering av kommunal sektor.

Det foreløpige kommunebarometeret for 2020 er ikke klart enda. Tidligere resultater har vist at Hitra kommune er en kostnadseffektiv kommune, men i fjor skjedde det en endring. I 2018 ble det en 97. plass av alle kommuner på området kostnadseffektivitet mens i 2019 ble det en 251. plass. Årsaken er svakere resultat innenfor kommunehelse, grunnskole og administrasjon. Administrasjon tilskrives ekstrakostnader i forbindelse med kommunereformen.

Det er viktig med god kontroll og økonomisk oversikt for å fange opp hendelser som påvirker det vedtatte budsjettet i året og som også har økonomiske konsekvenser i hele handlingsperioden.

Hitra kommune har positive framtidsutsikter. I fra 2020 har det vært kommunesammenslåing og sammen med et robust næringsliv og gode kommunale tjenester gir dette et positivt fremtidsbilde.

Det må likevel foretas kontinuerlig tilpasninger i driften av kommunen for å sikre en bærekraftig utvikling og gode tjenester til innbyggerne.

Det er for tidlig å si hva konsekvensene blir for Hitra som kommune og for kommunens innbyggere og næringsliv når det gjelder Koronapandemien. Alt avhenger av hvordan pandemien utvikler seg lokalt og nasjonalt. Kommunen forholder seg til de enhver tid gjeldende nasjonale retningslinjer som kommer.

Vedlegg til Årsberetning for 2019

Hitra kommune

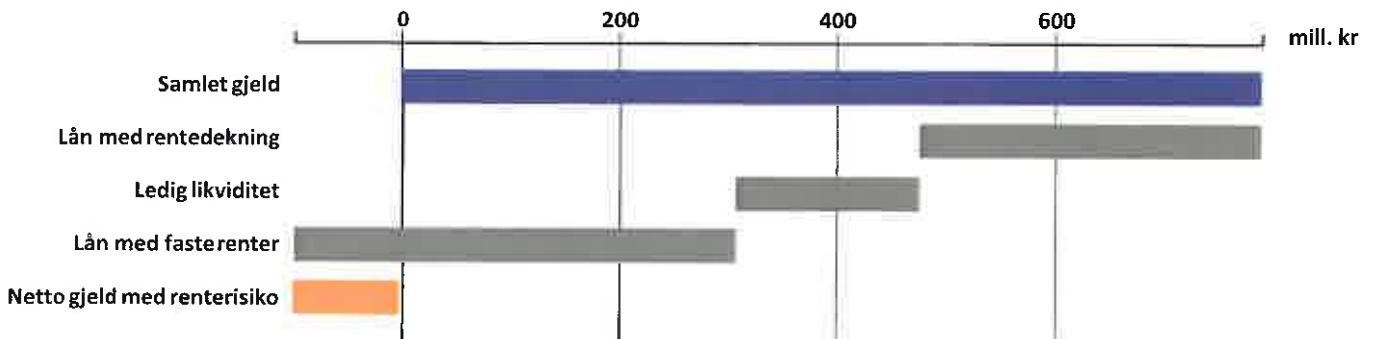
Finansrapport 3. tertial 2019

Utarbeidet i kommuneportalen.no

31.12.2019

1 Hovedoversikt	1
1.1 Netto gjeld med renterisiko	1
1.2 Nøkkeltall	1
1.3 Oppsummering	1
2 Krav i finansreglement og faktisk forvaltning	2
2.1 Kortsiktig aktiva	2
2.2 Langsiktig aktiva	2
2.3 Passiva	2
2.4 Kommentar	2
3 Ledig likviditet og andre midler beregnet til driftsformål	3
3.1 Likviditetsutvikling	3
3.2 Plassering av ledig likviditet	3
3.3 Renter på ledig likviditet	3
3.4 Kommentar	3
3.5 Sammensetning av ledig likviditet	4
3.6 Kommentar	4
4 Langsiktige aktiva	5
5 Gjeld	6
5.1 Samlet gjeld	6
5.2 Største lån i pst. av samlet gjeld	6
5.3 Lånekilder	6
5.4 Kommentar	6
5.5 Sammensetning av gjeld	7
5.6 Kommentar	7
6 Nedbetaling av gjeld	8
6.1 Løpetid på lån	8
6.2 Lån som må refinansieres innen 1 år	8
6.3 Avdrag på lån	8
7 Finansiell risiko	9
7.1 Nøkkeltall	9
7.2 Stresstest (1 pst. renteøkning)	9
7.3 Andel faste renter	9
7.4 Lengde på faste renter	10
7.5 Årlige rentekostnader	10
7.6 Netto gjeld per innbygger	10
8 Renter	11
8.1 Egne rentebetingelser	11
8.2 Markedsrenter	11
8.3 Historisk renteutvikling	11
8.4 Den norske rentekurven	11
8.5 Kommentar	11
9 Vedlegg	12
9.1 Eksisterende lån	12
9.2 Rentebytteavtaler	13
9.3 Om finansrapporten	14
9.4 Ordliste	14
9.5 Disclaimer	17

1 Hovedoversikt

1.1 Netto gjeld med renterisiko

	31.12.2019	31.12.2018	Endring
Samlet gjeld	792	793	-1
- Lån med rentedeckning	315	303	12
- Ledig likviditet	169	212	-42
- Lån med fast rente	406	300	106
= Netto gjeld med renterisiko	-98	-22	-77

1.2 Nøkkeltall

	31.12.2019	31.12.2018	Endring
Stresstest av "Netto gjeld med renterisiko" (1 pst.)	0,0	0,0	0,0
Lengde på faste renter	2 år, 12 mnd	2 år, 10 mnd	1 mnd
Løpetid på lån	25 år, 1 mnd	27 år, 7 mnd	-2 år, 5 mnd
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	0	0	0
Langsiktige aktiva	0	0	0

1.3 Oppsummering

Kommunen har en samlet gjeld på 792 mill. kroner. Av dette utgjør:

- 315 mill. kroner lån med rentedeckning (startlån, VAR-lån og lån med rentekompensasjon)
- 163 mill. kroner er ledig likviditet, av dette utgjør imidlertid kr 32,2 mill. kroner ubrukte lånemidler.
- 406 mill. kroner er lån med faste renter (1 lån på fastrenteavtale går ut i 2020 - kr 72 mill. kroner - rentesats 3,52%)

Kommunen har en netto renterisiko på kr -98 mill. Korrigert for ubrukte lånemidler utgjør netto renterisiko - kr 66 mill. Det vil si en økning i renten på 1 % vil ikke medføre økte rentekostnader av betydning for den delen som anses som netto renterisiko. Økte kapitalkostnader innenfor lån som har rentedeckning (herunder VAR) påvirker gebyrberegningene for abonnentene, da økte kapitalkostnader må dekkes. En renteøkning på 1% innenfor VAR medfører kr 2,1 mill. i økte kapitalkostnader.

51,2 pst. av samlet gjeld er nå faste renter. Kravet i finansreglementet er på 40 til 60%.

2 Krav i finansreglement og faktisk forvaltning

2.1 Kortsiktig aktiva

	Ja	Nei
Det er vedtatt rammer for forvaltningen	✓	
Forvaltning av ledig likviditet er i henhold til finansreglementet	✓	

2.2 Langsiktig aktiva

	Ja	Nei
Kommunen har langsiktige finansielle aktiva		✓
Det er vedtatt rammer for forvaltningen	✓	
Det utarbeides egen rapport	✓	
Forvaltningen er i henhold til finansreglement		✓

2.3 Passiva

	Finansreglement			Faktisk forvaltning	
	Krav	Min	Maks	31.12.2019	31.12.2018
Største lån i prosent av samlet gjeld				9,1 %	10,5 %
Andel lån med "Faste renter" av "Samlet gjeld"	✓	40 %	60 %	51,2 %	37,8 %
Andel "Netto gjeld med renterisiko" av "Samlet gjeld"				-12,4 %	-2,7 %
Faste renter av "Gjeld som belaster kommunekassen"				91,3 %	68,2 %
Rentebinding, faste renter				2 år, 12 mnd	2 år, 10 mnd
Gjeld som må refinansieres innen 1 år				0,0 %	0,0 %
Renter og avdrag som andel av frie inntekter	✓		14 %	16,2 %	14,4 %

2.4 Kommentar

I finansreglementet til Hitra kommune er det lagt til grunn at andel faste renter skal være mellom 40% og 60% av samlet gjeld.

Kommunens forvaltning av gjeldsporteføljen er innenfor gjeldende finansreglement.

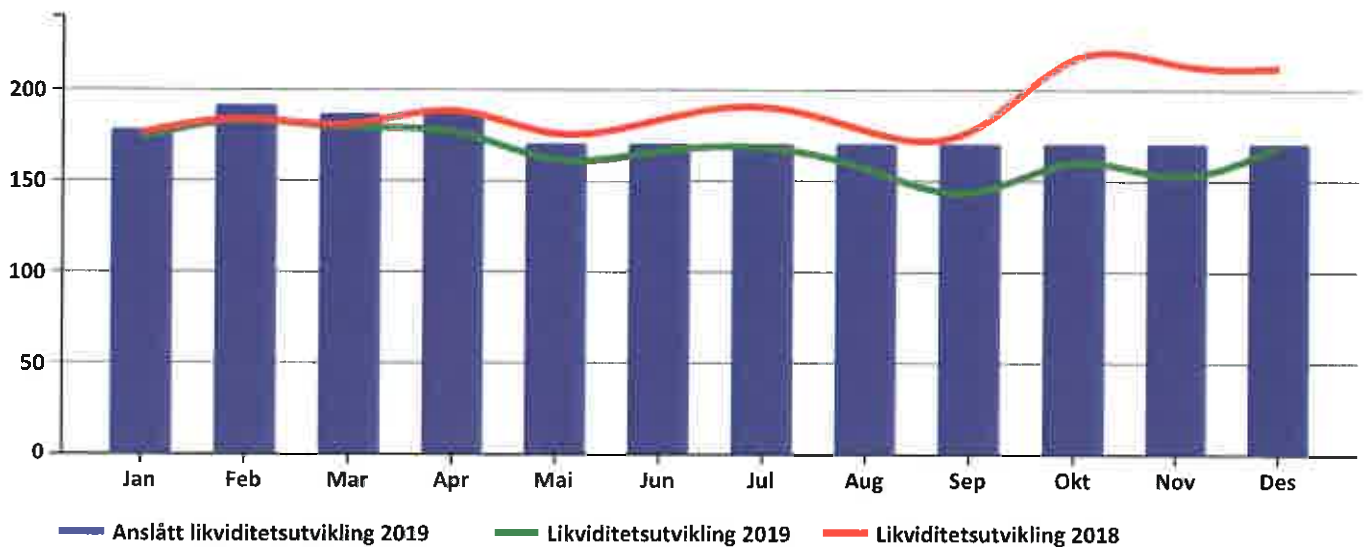
Pr. 31.12.2019 har kommunen:

- Ett lån som utgjør 9,1% av samlet låneportefølje.
- Avdrag er i forhold til kravet til minimumsavdrag. Det vil si at kommunen ligger innenfor lovlig grense i forhold til minimumsavdraget.
- Andel faste renter er på 51,2% av samlet gjeld.
- Andel faste renter er på 91,4% av rentebærende gjeld (det vil si at kommunen har mindre i fastrentelån, kr 405,6 mill., enn det er lån som belaster driftsbudsjettet, kr 444 mill.). Vektet løpetid på 25,1 år.
- Renter og avdrag som tilsvarer 16,2 % av kommunens frie inntekter. Ligger over kravet på 14%.

3 Ledig likviditet og andre midler beregnet til driftsformål

3.1 Likviditetsutvikling

mill. kr.

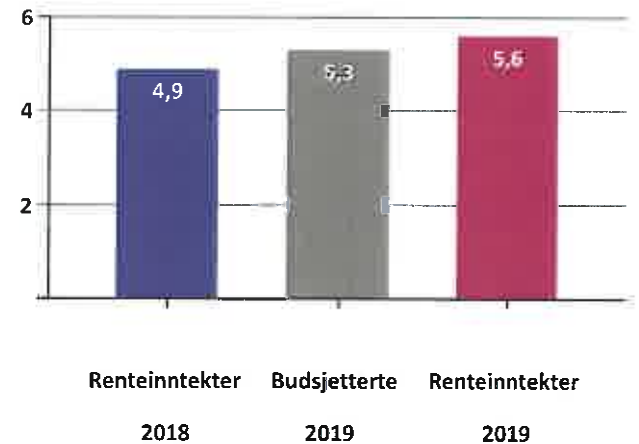

3.2 Plassering av ledig likviditet

	31.12.2019	31.12.2018	Endring
Hovedbank	132,0	174,9	-42,9
Andre banker	37,4	36,8	0,7
Rentepapirer	0	0	0
Aksjer	0	0	0
Sum	169,4	211,7	-42,3

3.3 Renter på ledig likviditet

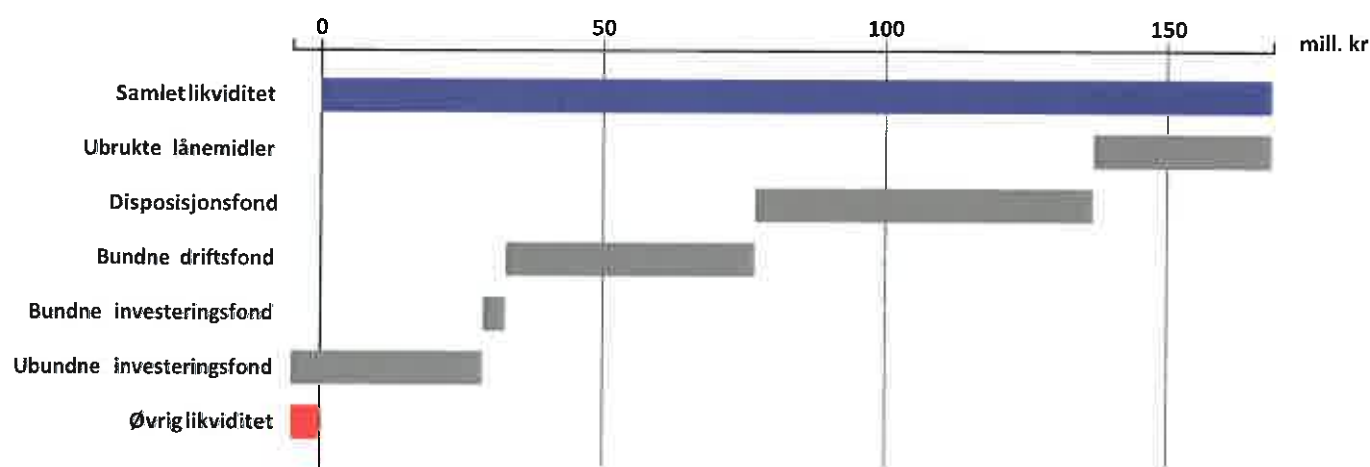
mill. kr

3.4 Kommentar

- Likviditeten gjenspeiler det kommunen har innestående i bank.

3.5 Sammensetning av ledig likviditet

	31.12.2019	31.12.2018	Endring
Ledig likviditet	169	212	-43
- Ubrukte lånemidler	32	50	-18
- Disposisjonsfond	60	56	4
- Bundne driftsfond	44	44	0
- Bundne investeringsfond	4	5	-1
- Ubundne investeringsfond	34	43	-9
= Øvrig likviditet	-5	14	-19

3.6 Kommentar

- Kommunen har en samlet likviditet pr. 31.12.2019 på kr 169 mill. Likviditeten gjenspeiler det som er innestående i bank.
- Ubrukte lånemidler utgjør kr 18,9% av det innestående.

4 Langsiktige aktiva

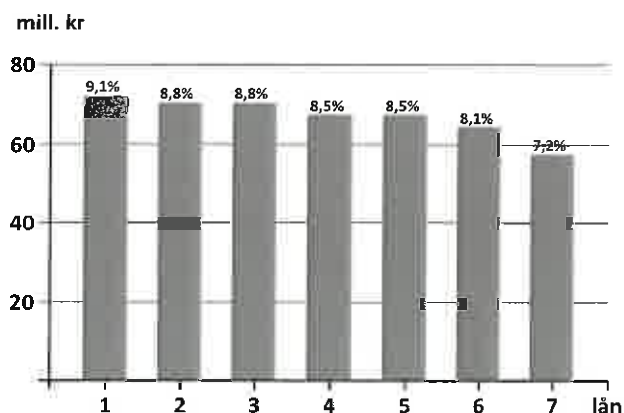
Hitra kommune har ingen langsiktige aktiva

5 Gjeld

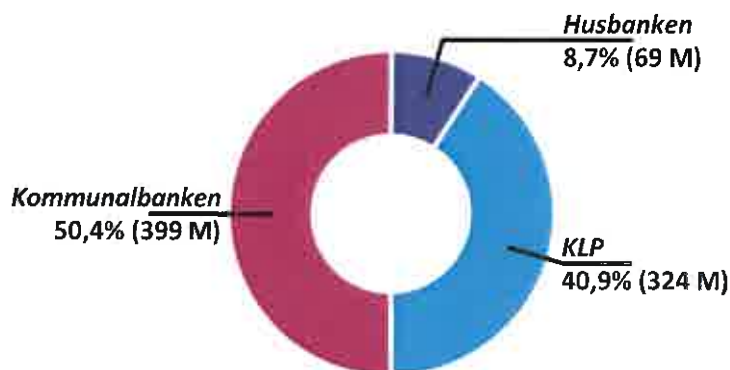
5.1 Samlet gjeld

	31.12.19	31.12.18	Endring
Kommunalbanken	399	384	15
Husbanken	69	61	7
KLP	324	347	-23
Obligasjoner	0	0	0
Sertifikater	0	0	0
Andre	0	0	0
Sum	792	793	-1

5.2 Største lån i pst. av samlet gjeld

5.3 Lånekilder

5.4 Kommentar

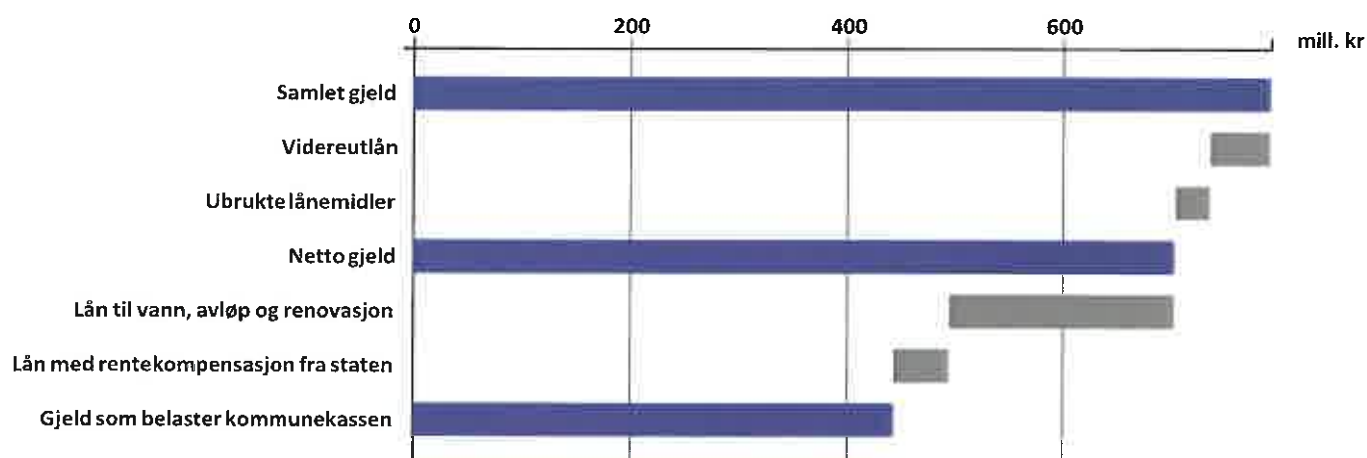
- Kommunen har til sammen 33 lån, av dette er 13 lån knyttet til Husbankens startlånordning.

Låneporteføljen er fordelt på 3 låneinstitusjoner

- o Kommunalbanken, kr 399 mill.
- o KLP Kommunekreditt, kr 324 mill.
- o Husbanken, grunnkjøp, kr 12,5 mill.
- o Husbanken, startlån, kr 56,2 mill.

Det største lånet er på kr 72,0 mill. og er tatt opp i KLP Kommunekreditt. Lånet utgjør 9,1% av samlet låneportefølje.

5.5 Sammensetning av gjeld

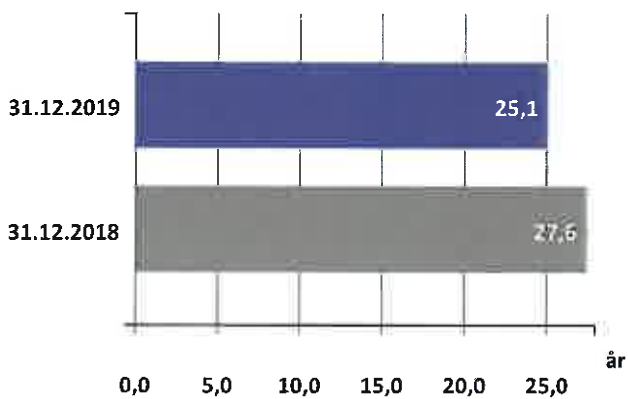
	31.12.2019	31.12.2018	Endring
Samlet gjeld	792	793	-1
= Videreutlån	56	49	8
- Ubrukte lånemidler	32	50	-18
= Netto gjeld	703	694	9
- Lån til vann, avløp og renovasjon	207	199	8
- Lån med rentekompensasjon fra staten	52	55	-3
= Gjeld som belaster kommunekassen	444	440	5

5.6 Kommentar

- Figuren viser hvor stor andel av samlet gjeld pr. 31.12.2019 som bidrar til å belaste driftsbudsjettet.
- Fellesnevner for de grå søylene er at dette er gjeld hvor rentekostnader enten blir finansiert av tilsvarende renteinntekter (videreutlån og ubrukte lånemidler), dekket av lovregulerte gebyrer (VAR) eller kompensert av staten (rentekompensasjon).
- Kommunens netto gjeld utgjør kr 703 mill pr. 31.12.19. Av dette blir kr 259 mill. sikret gjennom lovregulerte gebyrer og stønadsordninger.
- Pr. 31.12.19 utgjør gjeld som belaster driftsregnskapet kr 444 mill. (rentebærende gjeld) av total gjeld, eller 56,1%.

6 Nedbetaling av gjeld

6.1 Løpetid på lån

Kommentar

- Det betales en likviditetspremie for løpetid. Det er forskjellen i rente imellom kortsiktige og langsiktige lån.
- Lengre løpetid gir høyere likviditetspremie.
- Gjennomsnittlig løpetid på kommunens gjeldsportefølje er 25,1 år (31.12.19)

6.2 Lån som må refinansieres innen 1 år

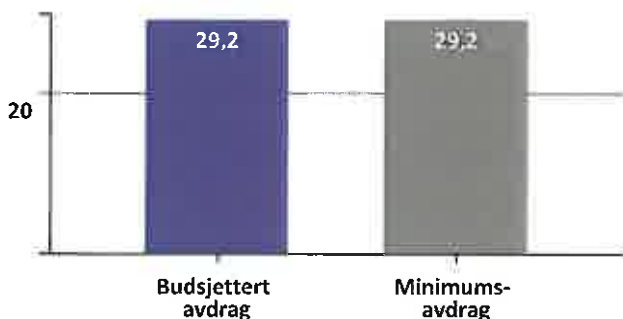
mill. kr

Kommentar

6.3 Avdrag på lån

mill. kr

Kommentar

- Minimumsavdraget i 2019 er kr 29,2 mill.
- Det er budsjettert med samme beløp.
- Minimumsavdraget utgjør 4,2% av netto gjeld.
- Netto gjeld har en estimert nedbetalingstid på 28 år.
- Kommunens avdragsprofil legger opp til en nedbetaling av netto gjeld på 24,1 år.

7 Finansiell risiko

7.1 Nøkkeltall

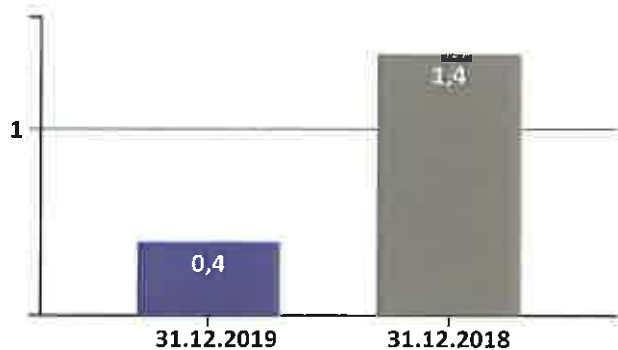
Renterisiko	31.12.2019	31.12.2018	Endring
Stresstest av "Gjeld som belaster kommunekassen" (1 pst.)	0,4	1,4	-1,0
Faste renter av "Lån som belaster kommunekassen"	91,3 %	68,2 %	23,1 p.
Lengde på faste renter (år)	3,0	2,8	0,2
Anslag på årlig rentekostnad	19,9	19,8	0,1
Budsjettetert årlig rentekostnad	21,3	19,0	2,3

Likviditetsrisiko	31.12.2019	31.12.2018	Endring
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	0	0	0
Løpetid på lån (år)	25,1	27,6	-2,5

Gjeld	31.12.2019	31.12.2018	Endring
Netto gjeld (mill. kroner)	703	694	9
Netto gjeld per innbygger (tusen kroner)	149	148	1

7.2 Stresstest (1 pst. renteøkning)

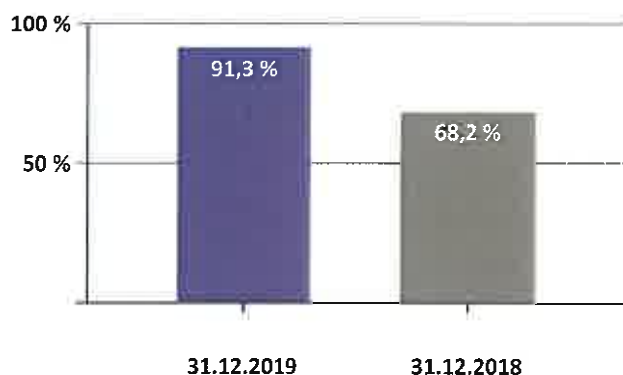
mill. kr

Kommentar

- En økning i renten med 1% øker kommunens årlige rentekostnader med om lag kr 0,4 mill. på gjeld som belaster kommunekassen.
- Gjeld som belaster kommunekassen kr 444 mill.
- Andelen faste renter av dette, kr 405 mill.
- Differanse, kr 39 mill. X 1% = 0,4 mill.
- Øvrig renteøkning på VAR kan medføre gebyrøkninger.

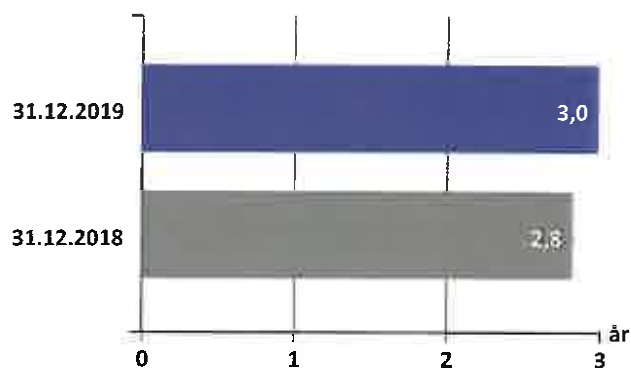
7.3 Andel faste renter

Kommentar

- Andelen av faste renter utgjør 91,3% av lån som belaster kommunekassen.
- Faste renter er sikret gjennom lån med faste renter.
- Kommunen har ingen rentebytteavtaler.

7.4 Lengde på faste renter

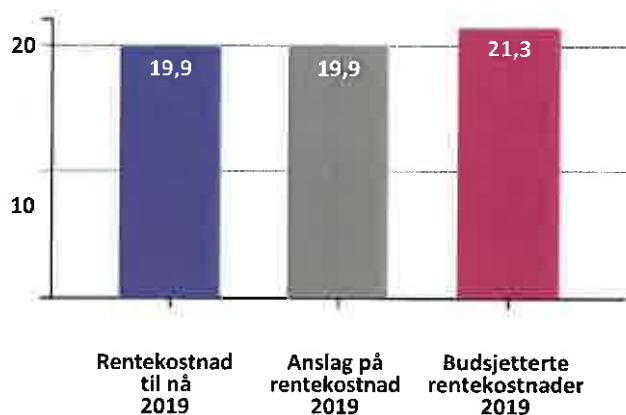

Kommentar

- Pr. 31.12.19 var vektet rentebinding på 3 år.
- Det er en økning på 0,2 siden årsskiftet.

7.5 Årlige rentekostnader

mill. kr

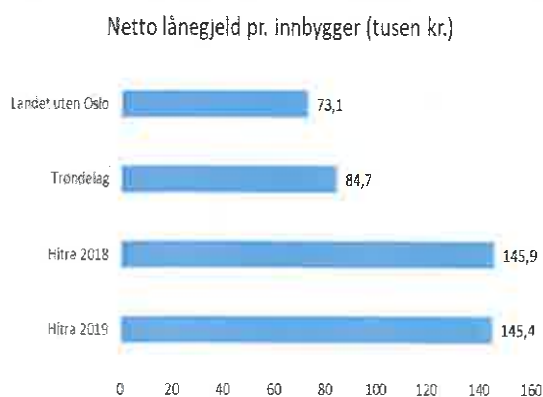

Kommentar

- Beregnede rentekostnader er kr 1,4 mill. lavere enn budsjetterte rentekostnader.

7.6 Netto gjeld per innbygger

tusen kr

Kommentar

- - Kommunen har en netto gjeld pr. innbygger på kr 145,4 mill. pr. 31.12.19
- Gjennomsnittet for fylket var kr 84,7 mill. i 2019

8 Renter

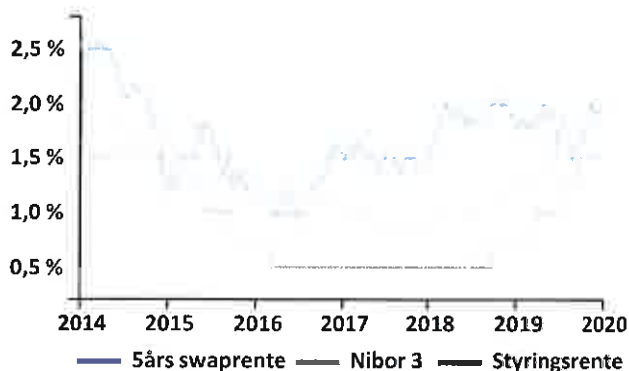
8.1 Egne rentebetingelser

	31.12.2019	31.12.2018	Endring
Flytende lån	2,37 %	1,60 %	77 p.
Fastrentelån	2,73 %	3,00 %	-27 p.
Rentebytteavtaler	0,00 %	0,00 %	0 p.
Gjennomsnittlig rente	2,56 %	2,30 %	26 p.

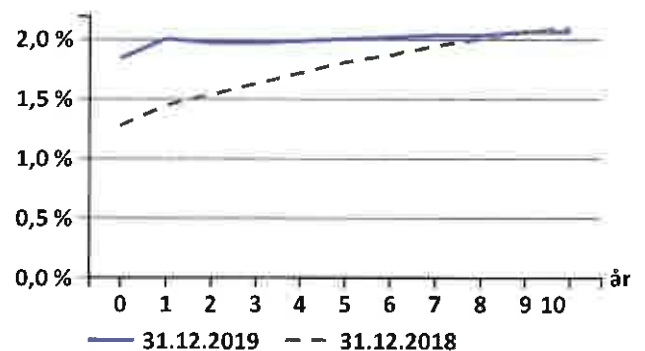
8.2 Markedsrenter

	31.12.2019	31.12.2018	Endring
Norges Banks styringsrente	1,50 %	0,75 %	75 p.
3 mnd. Nibor	1,84 %	1,27 %	57 p.
5 års swaprente	2,00 %	1,80 %	20 p.
10 års swaprente	2,07 %	2,10 %	-3 p.

8.3 Historisk renteutvikling

8.4 Den norske rentekurven

8.5 Kommentar

- Kommunens faktiske gjennomsnittsrente ble 2,56% i 2019- økning på 0,26% siden 2018.
- Lån med flytende rente har en gjennomsnittsrente på 2,37% - økning på 0,77% siden 2018.
- Lån med faste renter har en gjennomsnittsrente på 2,73%.
- 3 mnd Nibor var 1,84% pr. 31.12.2019, en økning på 0,57% siden årsskiftet.

9 Vedlegg

9.1 Eksisterende lån

Nr	Lånegiver/lånenr	Rentetype	Hovedstol	Rente	Rentebinding	Løpetid lån
1	Kommunalbanken_20100604	p.t.	15 529 980	2,400 %	14 d	13 år, 1 mnd
2	Kommunalbanken_20100615	p.t.	22 785 000	2,400 %	14 d	20 år, 1 mnd
3	Kommunalbanken_20110295	Fast	25 513 390	2,300 %	2 år, 5 mnd	21 år, 6 mnd
4	Kommunalbanken_20120504	Fast	36 416 620	2,250 %	5 år, 10 mnd	22 år, 10 mnd
5	Kommunalbanken_20140627	Fast	63 805 400	2,520 %	1 år, 10 mnd	24 år, 10 mnd
6	Kommunalbanken_20140629	NIBOR 3M	66 995 700	2,440 %	1 mnd, 15 d	24 år, 10 mnd
7	Kommunalbanken_20160377	p.t.	70 321 100	2,400 %	14 d	26 år, 6 mnd
8	KLP_8317.50.21151	Fast	40 162 929	2,460 %	7 år, 11 mnd	27 år
9	KLP_8317.50.21186	Fast	17 608 580	4,720 %	1 år, 5 mnd	19 år, 11 mnd
10	KLP_8317.50.21410	Fast	26 292 296	4,720 %	1 år, 5 mnd	23 år, 2 mnd
11	KLP_8317.53.13209	Fast	72 000 000	3,520 %	9 mnd, 12 dager	23 år, 9 mnd
12	KLP_8317.53.98107	Fast	57 202 968	1,780 %	1 år, 6 mnd	30 år, 6 mnd
13	KLP_8317.53.98115	Fast	40 418 859	1,870 %	1 år, 6 mnd	23 år
14	KLP_8317.50.27303	NIBOR 3M	70 278 121	2,600 %	1 mnd, 15 d	35 år, 5 mnd
15	Husbanken_14634388 Grunnkjøp	Fast	9 100 029	2,978 %	13 år, 2 mnd	23 år
16	Husbanken_14634017 Grunnkjøp	Fast	1 905 615	2,978 %	13 år, 2 mnd	23 år
17	Husbanken_14635056 Grunnlån	p.t.	1 523 996	1,887 %	14 d	26 år, 10 mnd
18	Husbanken_14623910 Dellån 10 Etableringslån	p.t.	86 466	1,891 %	14 d	2 mnd, 1 d
19	Husbanken_14631386 Dellån 10 Startlån	p.t.	1 080 000	1,891 %	14 d	13 år, 3 mnd
20	Husbanken_14637161 Dellån 10	p.t.	5 467 806	1,891	14 d	21 år, 5

Nr	Lånegiver/lånenr	Rentetype	Hovedstol	Rente	Rentebinding	Løpetid lån
	Startlån			%		mnd
21	Husbanken_14637161 Dellån 40	p.t.	2 587 100	1,891	14 d	21 år, 10
	Startlån			%		mnd
22	Husbanken_14633325 Dellån 10	p.t.	2 581 743	1,891	14 d	16 år, 2
	Startlån			%		mnd
23	Husbanken_14633890 Dellån 10	p.t.	4 540 078	1,891	14 d	10 år, 3
	Startlån			%		mnd
24	Husbanken_14634542 Dellån 10	p.t.	6 616 647	1,891	14 d	23 år, 4
	Startlån			%		mnd
25	Husbanken_14635311 Dellån 10	p.t.	1 666 660	1,891	14 d	24 år, 6
	Startlån			%		mnd
26	Husbanken_14633890 Dellån 30	p.t.	2 840 531	1,891	14 d	11 år, 1
	Startlån			%		mnd
27	Husbanken_14636144 Startlån	p.t.	4 100 000	1,891	14 d	25 år, 9
				%		mnd
28	Husbanken_14637829 Startlån	p.t.	6 300 000	1,891	14 d	22 år, 4
				%		mnd
29	Kommunalbanken_20170558	NIBOR 3M	67 347 680	2,440	1 mnd, 15 d	22 år, 10
				%		mnd
30	Husbanken_14638258 Startlån	p.t.	6 580 000	1,891	14 d	23 år, 3
				%		mnd
31	Husbanken_14638730	p.t.	11 760 000	1,891	14 d	24 år, 3
				%		mnd
32	Kommunalbanken_20190627	NIBOR 3M	15 132 400	2,390	1 mnd, 15 d	24 år, 11
				%		mnd
33	Kommunalbanken_20190628	Fast	15 132 400	2,520	4 år, 11 mnd	24 år, 11
				%		mnd
			791 680 094	2,559	1 år, 6 mnd	25 år, 1
				%		mnd

9.2 Rentebytteavtaler

Nr	Kontraksnummer	Hovedstol	Fastrente	Start dato	Gjenstående løpetid
		0	0,00 %		0 d

9.3 Om finansrapporten

Finansrapporten er utformet etter § 7 i Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning og gir en beskrivelse av følgende forhold:

- Kommunens finansielle risiko
- Hvordan aktiva og passiva er sammensatt
- Markedsverdi for aktiva, både samlet og for hver gruppe av aktiva
- Verdi for passiva og verdi av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder
- Vesentlige markedsendringer
- Endringer i kommunens finansielle risiko
- Aktuelle markedsrenter og kommunens egne rentebetingelser
- Avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltningen

9.4 Ordlister

Begrep	Definisjon
Anslag på årlig rentekostnad	Er et oppdatert anslag på kommunens rentekostnad for samlet gjeld. Estimert består av påløpte rentekostnader frem til rapporteringstidspunktet og estimerte rentekostnad for gjenstående måneder av året for samlet gjeld.
Avdrag på lån	Kommuneloven stiller krav til avdragsnivå på investeringer. Rapporten viser kommunens budsjetterte avdrag inneværende år og kommunens lovpålagte minimumsavdrag.
Avkastning, langsiktig aktiva	Er et oppdatert anslag på kommunens avkastning på langsiktig aktiva. Avkastningen er summen av renteinntekter, verdistigning på aksjer og utbytte. Kommunens langsiktige aktiva skal være definert i finansreglement. Se også renter på ledig likviditet.
Avkastning til nå	Avkastning på kommunens langsiktige aktiva på rapporteringstidspunktet. Se avkastning, langsiktig aktiva.
Budsjettert avkastning	Er budsjettert avkastning på kommunens langsiktige aktiva. Budsjetterte avkastning i år er det som er lagt til grunn i årets budsjett. Se avkastning langsiktig aktiva.
Budsjetterte renteinntekter i år	Er budsjetterte renteinntekter på kommunens kortsiktig aktiva. Dvs. renteinntekter på aktiva som ikke er vedtatt som langsiktig aktiva.
Bundne driftsfond	Avsetninger som kommunestyret ikke kan disponere fritt. Midler på bundne driftsfond er som regel ubrukte tilskudd til bestemte formål.
Bundne investeringsfond	Avsetninger som kommunestyret ikke kan disponere fritt. Midler på bundne investeringsfond er knyttet bestemte fremtidig investering som ikke kan omdisponeres til andre formål.
Disposisjonsfond	Avsetninger som kommunestyret kan disponere fritt. Midler på disposisjonsfond stammer fra tidligere års overskudd og er ment som en buffer mot uforutsette kostnader eller inntektssvikt. Midler som er vedtatt forvaltet som langsiktig aktiva er ikke en del av kommunens ledige likviditet.
Egne rentebetingelser	Rentebetingelser på kommunens gjeld vektet ut fra lånets størrelse
Flytende lån	- Viser gjennomsnittlig rente p.a. på lån med flytende rente
Fastrentelån	- Viser gjennomsnittlig rente p.a. på lån med fast rente
Rentebytteavtaler	- Viser gjennomsnittlig rente p.a. på rentebytteavtaler
Gjennomsnittrente	- Viser kommunens gjennomsnittlige rente p.a. som et veid gjennomsnitt av flytende lån, fastrentelån og rentebytteavtaler

Begrep	Definisjon
Fast rente	Gjelder rente med bindingstid. Beregningen tar utgangspunkt i rente på lån med rentebinding over 1 år og alle avtaler om rentesikring (uavhengig av gjenstående bindingstid). Lån med rentebinding under 1 år er definert som flytende rente. Se Flytende rente
Flytende rente	Renter på alle lån uten rentebinding eller lån med rentebinding der gjenstående løpetid er under ett år. Alle lån med p.t. betingelser og nibor-lån er definert som flytende rente. Ingen rentebytteavtaler er definert som flytende rente.
Frie inntekter	Frie inntekter er midler kommuner og fylkeskommuner fritt kan disponere uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler. De frie inntektene består av skatteinntekter og rammetilskudd og utgjør om vel 75 pst. av kommunens samlede inntekter (inkl. momskompensasjon).
Gjeld som belaster kommunekassen	Er Samlet gjeld med fradrag for ubrukte låne og lån hvor renten finansieres av andre kilder enn kommunekassen.
Gjennomsnittlig rente	Gjennomsnittlig rente er beregnet som et veid gjennomsnitt av rentesatser på lån og rentesatser på finansielle instrumenter.
Gjenstående løpetid	Den tiden som står igjen før lånet skal være innfridd eller nedbetalt i henhold til låneavtalen.
Husbanken	Eid av den norske stat og tilbyr lån til kommuner og fylkeskommuner. Formålet er boligpolitisk. Kommunens lån i Husbanken er ofte knyttet til videre utlån av Startlån til førstegangsetablerere.
KLP	Norges største pensjonsselskap. Eid av kommuner, helseforetak og andre med offentlig tjenstepensjon i selskapet. Tilbyr lån til offentlig eid virksomhet og andre som utfører offentlige tjenester.
Kommunalbanken	Eid av den norske stat og tilbyr lån til kommuner og fylkeskommuner. Formålet er å sikre kommunesektoren stabil og rimelig finansiering.
Kredittmargin	Rentepåslag långiver har på markedsrentene.
Langsiktig aktiva	Kommunens langsiktige finansielle aktiva skal være angitt i kommunens finansreglement.
Ledig likviditet	All aktiva som kommunestyret ikke har definert som langsiktig aktiva
Lengde på faste renter	Gjennomsnittlig rentebinding på lån med faste renter og rentesikringsavtaler og sier noe om forutsigbarheten på kommunens faste renter. Rentebindingsperioden for hver enkelt avtale vektes i forhold til summen av alle fastrenteavtalene.
Likviditetsutvikling	Viser faktisk likviditetsutvikling og beste anslag på likviditet gjennom året.
Løpetid på lån	Angir nedbetalingstid på samlet gjeld. Nedbetalingstid er normalt i samsvar med investeringens levetid. I senere år er det blitt mer vanlig med kortere løpetid. Lånet må da refinansieres før investeringen er nedbetalt. Refinansieringsrisiko gjør at Kommunen derfor skal rapportere alle lån som må refinansieres innen de kommende 12 måneder.
Lån med rentedekning	Lån hvor rentekostnader er eksternfinansiert: a) alle lån med rentekompensasjon fra staten b) alle startlån og andre lån kommunen har lånt ut videre c) alle lån knyttet til vann, avløp og renovasjon (VARF-området)
Lån med rentekompensasjon fra staten	For å stimulere til rehabilitering og nybygg av skoler og svømmeanlegg, samt sikring og bevaring av kirkebygg mv. yter staten rentekompensasjon for påløpte kostnader til prosjektet. Ordningen med rentekompensasjon til skoler og svømmehaller ble avsluttet i 2016 og utfases over en 8 års periode.

Begrep	Definisjon
Lån som belaster kommunekassen	Samlede lån fratrukket videre utlån, ubrukte lånemidler og lån finansiert gjennom kommunale avgifter (vann, avløp og renovasjon mv).
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	Lån som forfaller og som må refinansieres innen 12 måneder. Er ofte avdragsfrie lån som inngår i en portefølje av lån med ulike løpetider.
Lån til vann, avløp og renovasjon	Lån til investeringer som finansieres over de kommunale avgiftene basert på selvkostprinsippet. Rentekostnader dekkes av brukerbetaling fra innbyggerne
Markedsrente	Generelt uttrykk for rentenivået med ulike løpetider i markedet.
Norges Banks styringsrente	Fastsettes av Norges Bank og er renten som banker får på innskudd i Norges Bank over natten
3 mnd. Nibor	Norwegian Interbank Offered Rate. Renten norske banker betaler for å låne seg imellom.
5 års swaprente	Enkelt forklart er det prisen på en 5 års faste rente eksklusiv kreditmargin
10 års swaprente	Enkelt forklart er det prisen på en 10 års faste rente eksklusiv kreditmargin
Markedsverdi	Beløpet markedet er villig til å betale for et verdipapir
Minimumsavdrag	Kommuneloven stiller krav til laveste avdragsnivå på lån. Summen av alle lovpålagte avdrag utgjør kommunens årlige minimumsavdrag. Budsjettert avdrag må minst være på nivå med kommunens minimumsavdrag.
Netto gjeld	Kommunens samlede innlån fratrukket videre utlån og ubrukte lånemidler.
Netto gjeld pr. innbygger	Netto gjeld delt på antall innbyggere i kommunen.
Obligasjoner, aktiva	Plassering i et rentebærende verdipapir med løpetid over 1 år og avtalt årlig rente. Dette kan være enkeltstående obligasjoner eller plassering i et obligasjonsfond.
Obligasjoner, gjeld	Et lån kommunen tar opp ved å legge ut et rentebærende gjeldsbrev som noteres på Oslo børs. Obligasjoner er vanligvis et lån med fast rente som har løpetid på minst ett år.
Pengemarked, aktiva	Plassering i et rentebærende verdipapir med løpetid under 1 år. Dette kan være enkeltstående sertifikater eller plassering i et pengemarkedsfond.
Rentebinding	Avtalt bindingstid på renten.
Rentebytteavtaler	Avtale om fast rente uten at det er knyttet et lån til avtalen. Er et alternativ til lån med faste renter og er vanlig å knytte opp til lån med flytende rente. Rentebytteavtaler er et fleksibelt verktøy for å sikre at kommunens andel med faste renter er i tråd med kommunens finansreglement.
Samlet gjeld	Kommunens totale innlån, eksklusive eventuelle pensjonsforpliktelser.
Samlet likviditet	Den likviditeten som kommunen har til disposisjon
Sertifikater, gjeld	Lån som kommunen kan ta opp ved å legge ut et rentebærende gjeldsbrev notert på Oslo børs. Sertifikater er et kortsiktig avdragsfritt lån som har en løpetid fra 3 måneder til 12 måneder.
Stresstest (1 pst)	Viser økonomiske konsekvenser ved en økning i rentenivået.
Stresstest av «Netto gjeld med renterisiko» (1 pst.)	Testen viser økning i netto rentekostnader hvis renten øker med 1 % p.a. Testen tar utgangspunkt i kommunens samlede gjeld fratrukket «lån med rentedekning», «kommunens ledig likviditet (penger på konto, men ikke langsiktig aktiva)» og «lån med faste renter».
Stresstest av «Gjeld som belaster kommunekassen»	Testen viser økning av rentekostnad som belaster kommunekassen dersom renten øker med 1 % p.a. Testen tar utgangspunkt i gjeld som belaster kommunekassen korrigert for lån med faste renter.
Ubrukte lånemidler	Midler som står på bankkonto i påvente av en investering / forbruk.

Begrep	Definisjon
Ubundne investeringsfond	Er avsetninger som kommunestyret kan disponere til investeringsformål. Midler på ubundne investeringsfond kan ikke disponeres til drift.
VARFS-formål	Lån til investeringer som finansieres over de kommunale avgiftene basert på selvkostprinsippet (vann, avløp, renovasjon, feiing og slam).
Vektet	Betyr at en tar hensyn til størrelsen på lånet (store lån teller mer enn små lån).
Vektet løpetid på lån	Uttrykk for gjennomsnittlig nedbetalingstid på låneporteføljen. Benevnes også som durasjon. Se definisjon Vektet.
Vektet rentebinding	Uttrykk for gjennomsnittlig bindingstid på renten og renteinstrumenter (rentebytteavtaler). Benevnes også som durasjon på rentebindingen. Se definisjon Vektet.
Videre utlån	Lån som kommunen har tatt opp for videre utlån til personer og virksomheter utenfor kommunen. Gjelder bl.a. startlån og lån til kommunale selskaper.
Øvrig likviditet	Gir et bilde av kommunens likviditet fratrukket fondsavsetninger og ubrukte lånemidler. Dersom Øvrig likviditet er negativ finansieres løpende betalingsforpliktelser av fondsavsetninger, ubrukte lånemidler, kassekreditt eller lån fra kommunens langsiktige aktiva.

9.5 Disclaimer

Kommuneportalen.no er eid av SpareBank 1 SMN og Finansrapporten er utarbeidet på bakgrunn av innrapporterte tall fra kommunen. SpareBank 1 SMN gir derfor ingen garantier for at innholdet i rapporten er riktig.

Det tas forbehold om at Finansrapporten kan inneholde tekniske unøyaktigheter eller feil. SpareBank 1 SMN fraskriver seg ethvert ansvar for ev. handlinger kommunen måtte foreta seg på bakgrunn av informasjon i finansrapporten.